

Redacția, Administrația și Tipografia:
BRAȘOV, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Brevetele înfrumusețate nu se primesc.
Manuscrisurile nu se returnează.
Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Inserate mai presocu în Viena
R. Moser, Haasenstein & Vogler (Otto
Moser), H. Schalek, Alois Herndl, M.
Dukas, A. Oppel, J. Donnerberg, în
Budapesta: A. V. Goldberger, Eck-
stein Bernat; în Frankfurt: G. L.
Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o soră
garmond pe o colonă 6 cr. și
80 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarită și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o
seră 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 34)

„Gazeta” este în fă-care di.
Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șese
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumă la tôte oficiile
postale din într și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
a administrației, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiul
I.: pe un an 10 fl., pe șese
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a.
séu 15 bani. Atâtă abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 186.—Anul LV.

Brașov, Duminecă, 23 August (4 Septembrie)

1892.

Brașov, 22 August v.
Vacanțele s'au finit. Se deschid érași școlile. Părinții se pregătesc a-și înscrie copilașii. Mulți sunt constrinși a-și trimite copiii în comunele și orașele învecinate, ba adeseori și în depărtări mari, din cauză, mai ales, că avem așa de puține școle și institute de creștere românească. Și dorința cea mai fierbinte a fiecărui părinte român este și trebuie să fie, a-și da copiii la școle românești.

În privința acésta avem cu toții datoria să stăm în ajutor, cu sfatul și cu fapta, părinților români îngrijiiți de creșterea națională a copiilor lor. Într'un timp, când pe tôte cărările întâmpinăm nișuințe dușmane, cari au de scop înstrăinarea tinerimei noastre de némul ei, când asemenea nișuințe se dau pe față chiar și în viața socială și casnică, fă-care din noi e dator să vegheze ca copiii de școlă români să nu fie lipsiți de acelu spirit dător de viață, care se-i învețe ca în oricare împrejurări să-și iubescă cu totu focul inimei lor limba și némul.

Necazurile și lipsurile poporului nostru sunt legion. Celu mare necaz al lui însă este greutatea, ce o are cu creșterea copiilor săi în tôte privințele. Jertfescă cu bună inimă Românul nostru totu cei stă în putință pentru ca să dea o învățatură fiilor săi, dér puțin sunt aceia, cari se gândesc mai departe și nu se mulțumesc numai a duce copiii lor la vre-o școlă, a plăti didactul, a le cumpăra cărțile de lipsă și a-i așeza undeva la vre-o casă, decât nu pot să fie la părinți.

Mai ales între părinți, cari se vedu siliți a-și da copiii lor la școle străine, puțin sunt, cari se gândesc la marele pericol, la care espun pe copii, decât nu se îngrijesc totdeodată ca aces-

tora să nu le lipsescă nici hrana morală a spiritului național românesc. Și decât această hrană n'o potu căpăta copii români în școlile străine și dela învățătorii străini, cari se nisescă dimpotrivă să le însufle altu spirit contrar spiritului român, atunci ce e de făcut?

Nu rămâne decât ori să-i ducă la o școlă română, unde învață să-și iubescă limba și némul, ori decât acésta nu-ți este cu putință să stăruiesc în totu chipul ca ei se vină mereu în atingere cu omenii, cari se le însufle iubirea de limbă și de némul.

Este dér o cestiune de mare însemnătate la cine locuesc tinerii școlari români, cari nu pot fi acasă în sinul familiei lor, și cum, în diferitele localități unde nu sunt școle române, s'a îngrijit pentru aceea, ca copii români să nu-și uite limba lor, să nu se înstrăineze cu încetul de ea.

Amu atinsu aici o cestiune gravă, care merită a fi examinată de aproape, mai ales după ce — încatu privesc școlile medii și institutele diferite de pe la orașe — se pôte dice, că școlarii români, cari se vedu constrinși a visita școle străine sunt cu multu mai mulți la număr decât aceia, cari viziteză școlile medii și institutele române.

Nu suntem noi datori óre — cu deosebire în fața nișuințelor și a uneltirilor de ađi ale adversarilor noștri — să îngrijim, ca acésta majoritate a școlarilor noștri nu numai să nu fie cu totul lipsit de hrana spiritului național, dér să i-se dea acésta hrană în măsură câtu mai mare?

E modru de a face acésta și în localități unde nu se află școle române, numai să voim. Când în asemenea localități fă-care Român va deveni unu apostol alu proșării iubirei de limbă și de

ném, când școlarii români dela școlile străine voru fi îmbrățișați cu căldură de către connaționalii lor, de tótă categoria și etatea, din localitate, când cateheții noștri voru fi la înălțimea chiamării lor, și, mai pe susu de tôte, când părinții își voru înțelege chiamarea românească față cu fii lor și-i voru dojeni și îndemna a pași pe calea adevărată și a nu se abate dela ea, atunci creșterea tinerimei noastre la școlile străine nu va mai fi așa de periculoasă pentru noi, din punctu de vedere național.

Și pentru ca să fie așa și nu altfel datori suntem cu toții a conlucra, a lua asupra-ne apostolatul limbei române și a propaga iubirea pentru ea între tinerele vlăstare ale némului românesc.

REPLICA

Junimii academice române din Transilvania și Ungaria.

Lege electorală excepțională pentru Români din Transilvania.

Autorii Memoriului bucureșean au dișu, că Maghiarii au adus o lege specială de alegere pentru Transilvania, după care nobilimea maghiară are dreptu de votu fără nici unu censu, pe când dela Români se pretinde unu censu enorm de mare.

Junimea maghiară, nesciutu cum se scape de trebuința de a răspunde la acésta invinuire întemeiată, își ia refugiul la intervertiri ridicole dicéndu, că ohiar în România censul ar fi mai mare, ca în Ungaria.

Se pôte, dér acésta nu dovedescă nimic.

Nu despre acésta era vorba, ci despre faptul incontestabil, că în Transilvania există unu censu neegal, care pentru Români e mare, ér dela Maghiari nu se cere de loc.

Decă censul în Transilvania ar fi mai mare chiar decât ce este celu reclamat dela Români, dér egal, Românii nu s'ar plange.

Așa însă, acea lege nu e decât o măsură excepțională, luată de Maghiari în contra Românilor, ca aceștia să potă fi ținuți la o distanță de corpul legiuitoru alu țerii.

Și într'adeveru, legea, care reguléază alegerile de deputați dietali, conține dispoziții deosebite, ca totu atâtea legi speciale, create cu intențiune și anume în favorul rasei maghiare și în detrimentul Românilor din Transilvania.

Dispozițiile nedrepte ale legii din cestiune, în ceea ce atinge determinarea disproporțională a dreptului de alegere, culminează în următoarele:

1. Au dreptu de alegere, fără nici unu censu, pe baza îndreptățirii vechi, toți aceia, cari au fostu introduși în listele electorale dela 1848 până la 1872. (Adecă nobilimea maghiară).

2. În comunele urbane au dreptu de alegere toți aceia, cari posedu case cu celu puțin 3 odăi, séu cari posedu pământu supus la dare după celu puțin 6 florini venită curat.

3. În comunele rurale mari și mici din Ungaria, au dreptu la alegere toți aceia, cari posedu celu puțin $\frac{1}{4}$ de sesie ²⁾ urbană de pomânt.

4. În comunele rurale mari și mici din Transilvania au dreptu de alegere numai aceia, cari plătesc dare de pământu după celu puțin 84 florini venită curat catastral, séu care, întru câtu au case supuse la dare de clasa primă, plătesc dare de pământu după celu puțin 79 florini 80 cr. venită curat catastral; în fine mai au dreptu de alegere și aceia, cari plătesc dare erarială de pământu, de casă și venită clasa a treia, la olaltă după celu puțin 105 venită curat.

Din acești paragrafi este evident că:

a) deși acésta lege electorală este întemeiată pe censu, ea la mii și mii de alegători le dă dreptul de alegere fără

¹⁾ § 3 din art. de lege XXXIII. din 1874.

²⁾ $\frac{1}{4}$ de sesie este egală cu 8 jugere de pământ.

³⁾ § 4 din art. de lege citat.

„FOLETONULŪ GAZ. TRANS.”

Prisionierii în Caucasu.

Narațiune de Xavier de Maistre.

(Urmare.)

Decă prin purtarea sa cu ocaziunea acésta nu a putut să-și câștige tôte inimile, câștigă celu puțin unu amic. Tinerul, căruia îi scăpase viața, îl duse la locuința sa, unde-i jură, că-lu va apăra în contra orî omi. Dér legătura acésta nu ajungea, pentru ca să-lu aperi în contra urei fruntașilor. Curagiul, ce-lu arătase și alipirea sa către stăpânul séu măriră încă îngrijirile, ce le cauze elu lor. Nu mai putură să-lu privească, ca până acum, ca pe unu caragiosu prostu, și când se gândeau la espedițiunea făcută se mirau cum trupele rusești s'au putut afla la unu punctu așa de departe de stațiunea lor și bănuiau, ca Ivanu ar fi aflatu mijlocu, să-i înscrie pe aceștia despre espedițiunea planuită. Deși presupunerea acésta era lipsită de ori ce temei, totuși îl păzira pe Ivanu mai bine. Bétrânul Ibrahimu însuși se temea, că prisionierii săi

voru urđi vre-unu complotu ca să fugă și nu le mai permitea, ca să vorbescă unulu cu altul, bravul Ivanu fu amenințat, că va fi bătut, decât va vorbi cu stăpânul séu.

În situațiunea acésta aflară prisionierii unu mijlocu de a se înțelege unulu cu altul, fără ca să provóce bănuela păzitorului lor. Fiind-că se obișnuiseră ca să cânte împreună căutece rusești, apucă maiorul ghitara, când avea să împărtășescă ceva importantu lui Ivanu în prezența lui Ibrahimu și cânta aceea, ce avea să-i spună; Ivanu răspundea în același chip și stăpânul séu însoția răspunsul séu cu ghitara. Deórece prisionierii erau destul de precauți, ca să se folosescă de acéstu mijlocu de înțelegere numai arare-ori, nu descoperi nimenea violența lor.

Dela espedițiunea nenorocită, despre care amu amintit, trecură mai multu de trei luni, când deodată Ivanu observă în satu o mișcare extraordinară. De pe câmpia sosiră câțiva catări încărcăți cu prafu de pușcă. Bărbații își curățeau armele și pregăteau patrónu. Ivanu află

în curéndu, că se pregătesc pentru o mare espedițiune. Întréga seminția avea să se unescă, pentru ca să atace o seminția învecinată, care s'a pus sub ocrotirea rusescă și a permis Rușilor să zidescă o redută pe teritoriul lor. Aci era vorba despre nimicirea întregi seminții și a batalionului ruseșcu, care pentru paza redutei, luase cuartirul la ei.

Câteva zile mai târziu, când Ivanu părăsi coliba sa, află satul gol. Toți bărbații apți pentru a purta arme plecară în decursul nopții. Ivanu, în trecerea sa prin sat, pentru ca să afle sciri, află nouă dovedii despre relele intențiuni, ce le nutreau ei în contra lui. Bétrânii se fereau să între în vorbă cu el, și unu băiatu îi spuse verde, că tatalu seu vrea să-lu omóre. Și când elu se întóarse gânditoru la stăpânul séu, vedu pe coperișul unei case o femeie tinéră, care-și ridică vélul și-i făcea semu cu fața îngrozită, ca să se depărteze și arată spre drumul către Rusia. Acésta femeie tinéră era sora Ciecienzuui, căruia îi scăpase Ivanu viața trecéndu riuu Terek.

Când se întóarse la locuința sa, îl află pe Ibrahimu ocupat cu cercetarea cătușelor lui Kascambo. În odăi se mai afla încă unu nou venit; acesta era unu bărbat, pe care frigurile îl opriră să urmeze camarășilor săi și pe care îl trimiseseră lui Ibrahimu, ca să-lu ajute în păzirea prisionierului. Ivanu observă acésta măsură de precauțiune, fără ca să arate nici cea mai mică surprindere. Absența bărbaților din sat era favorabilă pentru esecutarea planului séu, dér paza mărită, și mai cu sémă prezența bonavului de friguri făceau reușita nesigură. Decă elu aștepta reintórcerea bărbaților, atunci mórtea sa era neîncunjurabilă; elu prevedea, că espedițiunea lor va fi nenorocită și că furia lor nu-i va cruța. Nu-i mai rămase alta, decât séu să părăsescă pe stăpânul séu, séu să-lu elibereze neîntărđiatu pe acesta, dér mai bine ar fi suferit credinciosul servitoru de o mii de ori mórtea, decât să se decidă la fapta cea dintăiu.

Kascambo, care începú a-și perde ori ce speranță, de unu timpu încóce căduse într'o amăgălă și observa o a-

nică ună censă, sub cuvânt, că sunt „Maghiari nobili” și „Săcuți liberi”;⁴⁾

b) în Transilvania censul comunelor urbane este de 3—6 ori mai mic, decât al comunelor rurale, pentru-că dintre cele 30 de comune urbane Români numai în 6 alcătuiesc majoritatea, ér în celelalte ei abia ajungă la 30%;⁵⁾ pe de altă parte însă Români, popor agricol, alcătuiesc majoritatea comunelor rurale, și astfel e clar că lumina sôrelui, că numai din această cauză censul, celă pretinde legea dela alegătorii comunelor rurale, este exorbitantă față de ală celor din comunele urbane;

c) censul comunelor rurale din Transilvania este de 8—9 ori mai mare decât ală celor rurale din Ungaria, pentru că $\frac{1}{4}$ de sesie este, în calculul mediu, egală cu 9 jugere, pe când în Transilvania, pentru a produce un venit curat catastral de 79 fl. 80 cr. séu 84 fl.⁶⁾ se receră peste 72 resp. 75 de jugere catastrale.

Dér populațiunea rurală română în Transilvania se alcătuiesc înoă și astădi din proprietari mici cu averi până la 28—30 jugere⁷⁾ și astfel ori și cine vede că este intențiunea legii, ca poporul român dela țără, marea majoritate a populațiunii transilvănene, să fiă lipsită en masse și cu desevêșire de celă mai constituțională dreptă cetățenească, de dreptulă activă de alege.

Dér nu numai determinarea dreptului de alege, ci și arondarea cercurilor electorale constituie în Transilvania o nedreptate față de Români.

Maghiarii, ca să nu fiă expuși eventualității de a fi majorați de Români, au dispus ca dintre 74 de deputați, câți alege Transilvania pentru dieta din Pesta, 35 să fiă aleși în 4 comitate maghiare și în 15 comune urbane și numai restul de 30 de deputați să fiă aleși în cele 11 comitate, ceea ce este o altă nedreptate.

Și într'adevăr, considerând întinderea teritorială și numărul populațiunii, acele 4 comitate maghiare și 5 comune urbane, față de cele 11 comitate cu marea majoritate de populațiune română, stau în proporțiă, ca 28% : 72% !

⁴⁾ Astfel nu e mirare, că într'o comună ardeleană s'a întâmplat la 1885, că primarul nu era alegător, dér porcarul satului fiind nobil, — Pista Aron era numele acestui aristocrat maghiar, — avea dreptul de alege!

⁵⁾ Causa acestei disproporții o aflăm în faptul, că Români până la 1848 erau opriți prin lege ași face case la oraș.

⁶⁾ Considerând, că conform datelor catastrale oficiale 9, 638, 741 jugere ale Transilvaniei au un venit curat catastral 10, 393, 274 florin, astfel ună jugeră are, în termen mediu, 1 fl. 10 cr. venit curat catastral.

⁷⁾ Acestă împregiurare tristă se explică din ticăloșele stări aristocratice feudale dinainte de 1848, când iobagiul român nu-i era iertat a vé mai mult de o sesie de pământ, ceea ce era echivalent cu circa 20 jugere

Astfel se face, că în cele 4 comitate maghiare și 15 comune urbane, 460 chilm. □ și 17.000 locuitori trimită un deputat, pe când în cele 11 comitate românești, 1000 chilm. □ și 34.000 locuitori, totă numai un deputat au dreptă să trimită, așa că orașele și comitatele maghiare, privilegiate cum sunt, alegă celă puțin în proporțiune îndoită!

Arondarea specială a cercurilor electorale încă este făcută în contra populațiunii române.

Legea dispune, ca alegerea să se facă în anumite centre, ca alegătorii să nu voteze în comunele lor proprii, precum se votă în toate statele europene, ei să fiă siliți a se prezenta din deosebitele comune ale cercului, la un loc anumit de votare.

Am vădută, că dreptul de alege pentru Români este grozav de restrins; ei bine, ca numai puțin alegători români să se pôtă strecura la urnă, centrele de alege sunt astfel alese,⁸⁾ ca alegătorii români să alege din depărtările cele mai mari și pe drumurile cele mai miserabile, ér cercurile electorale așa sunt croite, încât spre a produce confuziune, comunele românești sunt amestecate cu cele maghiare.

Acastă nedreptate o scosese la lumină și Memoriulă bucureșeană, dér junimea maghiară, în loc de a răspunde, ține conferență despre dezvoltarea jurisdicțiunilor dela Arpad încôce, ceea ce nu are nici o legătură cu cestiunea suslevată de Memoriulă bucureșeană.

Cum se facă alegerile de deputați sub constituționalismul maghiar?

Am vădută, că legea electorală cuprinde dispoziții excepționale față de Români.

Pe lângă acestea, liberalismul maghiar e nesfârșit în ceea ce privește infamia ingerințelor și voluțiilor în alegeri.

Comitele supremă, vice-comitele, pretorii, notarii, primarii și gendarmeria, sunt aproape exclusiv Maghiari ocroați în ținuturile noastre.

Ei bine, în timpul alegerii toți acești onorabili membri ai „națiunii-stăpânitoare”, se întrec care de care a pune voința alegătorilor la cale.

Toate aceste organe publice, cari după lege nu ar vé nici un dreptă a influența alegerea, nu numai că o influențază, dér ele hotăresc, și ele execută reușita candidaților maghiari.

Cum?

Prin felă de felă de corupțiune bănescă, prin intimidări și amenințări, prin voluții și violențe, ér decă nici așa nu

⁸⁾ Prin decisiunile congregațiunilor municipale și ale ministrului de interne conform §. 3 din art. de lege X. dela 1877.

merge, gendarmeria maghiară primesce ordină din partea conaționalilor, ca *breve manu*, să rețină cu puterea pe alegătorii candidaților români dela urna de votare, eventuală întrégă armată a cercului este ținută a sprigini pe gendarmi în „constituțională” loră operă.

Candidatul maghiar?

Pentru elă sunt admiși la votare toate elementele deoădute și lipsite de dreptul de alege, mai multă, sunt mii de casuri, că brava gendarmeria, aduce cele mai problematice existențe, ca să voteze pe numele alegătorilor morți!

Toate acestea se întâmplă chiar în localulă alegerii, în prezența și chiar cu concursulă presidentilor de comisii!

De altcum, lăsăm să cuvinteze o fôia maghiară, care deși vecinică ne insultă, totăși n'a putut să ascandă de astădată adevărul.

În cerculă de alege Cehulă-Silvaniei, alegătorii sunt mai toți Români.

Candidatul loră la 1884 era d-lă George Popă de Băsesoi.

Candidatul stăpânirii maghiare era Ovruelă Ambruș Neményi.

Etă cum descrie fôia maghiară, această alegere:

„Este faptă adevărată, că în acestă cercă au învinsă cam vr'o 140 de alegători maghiari, față de 800—900 de alegători români.

„Au învinsă, nu într'o luptă constituțională, ci cu mijloce ilegale folosite în contra alegătorilor lui George Popă... Vre-o 600—700 de alegători români de ai lui George Popă au sosită cam la 10 ore dimineața în marginea orașului. Votarea se făcea deja pentru amândoi candidații.

„Pe alegătorii români însă îi primesc armata cu baioneta în virful puscii și le declară, că nu-i lasă să între în oraș.

„Votarea se făcea în oraș; aici locuitorii maghiari sunt în majoritate; ei votă cu toții, Neményi primesc „majoritatea” și presidentulă anunță ora de încheiere.

„Partidulă lui George Popă, care se afla în majoritate, declară presidentului, că alegătorii sunt sosiți de multă la marginea orașului, dér armata nu-i lasă să între în oraș.

„Presidentulă nu se mișcă; înzadară se provocă Români la lege, înzadară se provocă la responsabilitatea presidentului, înzadară parlamentăză ei cu comanda militară, spunându-i, că scopulă ei nu este siluirea, că armata trebuie să apere libertatea alegerii, față de cei ce provocă disordine și că nu are dreptă a împedca libertatea alegerii și a o sugruma.

„Toate înzadară.

„Alegătorii români sunt ținuti afară

la marginea orașului, ér presidentulă proclamă pe Neményi de reprezentantă!!!¹⁾

Acestea le spune o fôia maghiară, ce să mai dicem noi?

Ér decă pe lângă toate acestea totăși se întâmplă, că candidatul român intrunesc majoritatea voturilor, presidentulă comisiei rupe foi din protocoalele de votare și proclamă dreptă reprezentantă alesă pe candidatul maghiar, care a primită minoritatea voturilor!²⁾

Suntă casuri, că presidentulă amenință pe candidatul român dela începutulă alegerii, spanându-i francă, că îi va nimici toate voturile și că nu va permite să isbutescă decâtă candidatul maghiar.³⁾

Cu ună cuvântă, în Ungaria pe deputați nu-i aleg voința cetățenilor, ci-i denumesc stăpânirea maghiară. Junimea maghiară dice, că fiecare partidă care are ună candidată, are dreptă de a trimite doi din bărbații de încredere în comisia de scrutini.

Dér ce va să dică în Ungaria „a vé dreptă”?

Drepturi nu există în Ungaria decâtă pentru Maghiari.

Acastă de altcum chiar și Maghiarii o recunoscă câte-odată, bună-ora d-lă Carolă Eötvös, care în plină parlamentă dicea: „Și întrebă, fest'a politică prudentă din partea guvernului trecută, fi-ar politică prudentă din partea actualului cabinetă, decă aici în cameră nu este ună singură deputată română cu toate că în Ungaria se află $2\frac{1}{2}$ milioane de Români? Stăm noi ore mai bine cu Români, decă prin felă de felă de apucături ei suntă alungați de aici?⁴⁾

Doră faptulă în sine, că în cercuri românești se îmbulzescă candidații maghiari, cari nu știu limba alegătorilor, nu cunosc nevoile loră și suntă lipsiți de ori ce tragere de inimă pentru ei, acestă faptă în sine dovedescă lămurit, că candidații maghiari nu contăză decâtă la violență, ce le-o pune stăpânirea la dispozițiă față de poporulă românescă și față de alte popore nemaghiare.

Prilegiu prin deosebitele fărădelegi dau chiar dispozițiile legii, cari decretă, că votarea trebuie să fie publică, să se facă după partidă și cu graiu viu.

Acuse criminale la tribunalele maghiare, petiții și proteste de nulitate la

¹⁾ „Ellenzek”, Nr. 148 dela 25 Iunie 1884.

²⁾ Casulă dela Bogșă-română la 1884. Ludovic Tisza contra Brediceanu. D-lă Tisza nu cunoscă cerculă, nu știe o vorbă românească, prin urmare nu pôte absolută de loc să se înțelgă cu alegătorii, care mai toți suntă Români; dér ca acestă stimabilă să pôtă fi deputată, presidentulă smulge foile din protocolă.

³⁾ Casulă dela Baia de Crișă (Holaky contra Truția).

⁴⁾ Vorbirea deputatului C. Eötvös în camera Ungariei, la 11 Iulie 1891.

dencă tăcere. Ivană, mai liniștit și mai veselă ca de obicei, se întrece în pregătirea bucatelor; elă cântă cântece rusesci, în care înșira cuvinte de încurajare pentru stăpânulă său.

— Timpulă a sosită — cântă elă, la fiă-care frasă adăogându câte ună refrenă ală unui cântecă rusescă — séu să sfinșimă miseria noastră, séu să murimă. Măne, hai luli! hai luli, ne vomă afla pe drumulă cătră frumôsa cetate, hai luli; hai luli! pe care nu voescă a o numi. Curagiu, stăpâne, nu despera! Dumneșeulă Rușiloră e mare!

Kascambo, nepăsătoră cătră viață și mörte, nu cunoscă intențiunile servitorulă său, ci răspunde: Fa ce vrei și tac!

Cătră séră bolnavulă fū scuturată din nou de friguri, încâtă fū silită să mergă acasă. Ilă lăsară să plece; Ivană îlă liniștise pe deplină pe bătrânulă Ibrahimă prin veselia sa. Pentru a împărășia ori ce bănuială, se aședase Ivană de vreme în fundulă odaiei pe o bancă, așteptându, că Ibrahimă să adormă; acesta însă își propuse ca să nu închidă ochii totă nopțea. În locă ca să se pună,

după obiceiulă său, pe o matrață lângă focă, se aședă față în față înaintea prisionierului, trimise pe noru sa în odaia laterală, unde obiceiulă ea să adormă cu copilulă ei și apoi închise ușa.

Din unghiulă întunecosă, unde se retrăsese, Ivană privia cu atențiune privește, ce o avea înaintea ochiloră săi. La lumina focului, care din când în când se măria, vădă elă în afundătura zidului lucindă o bardă. Bătrânulă, copleșit de somnă, își lășă din când în când capulă pe pieptă. Ivană recunoscă, că e timpulă și se ridică. Bănuitorulă temeră observă îndată.

— Ce faci acolo? întrebă elă răstită. Ivană în locă să-i răspundă, se apropiă de focă și căscă ca ună omă, care tocmai s'a deșteptată dintr'ună somnă adâncă. Ibrahimă, căruia i-se închideau ochii de somnă, provocă pe Kascambo să cânte pe ghitară, pentru ca să-lă țină deșteptă. Acestă însă se împotrivi, dér Ivană îi dete ghitară și i făcă semnulă cunoscută.

— Cântă stăpâne, dîșe elă, am să și spună ceva!

Kascambo acordă instrumentulă și acum începă amândoi a cânta următorulă duetă înfricoșată:

Kascambo: Hai luli, hai luli! Ce vrei să-mi spui? Bagă de sémă! (Și la făcare întrebare și răspunsă cântau împreună strofele unui cântecă populară rusescă.)

Sunt tristă, și plină de tēmă

Nu mai știu, ce să facă

Iubitulă meu să viă

Pe dânsulă îlă așteptă

Hai luli, hai luli!

O, de ar veni iubitulă meu!

Ivană: Veți barda aceea? Dér nu te uita la ea. Hai luli, hai luli! Cu aceea vou crepa capulă acestui ticălosă.

Aici stau și iau în mână rôtă,

Furulă mi-se rupe 'n două.

Ei bine, măne voui törce,

Astădi suntă prea tristă

Hai luli, hai luli!

Cine știe, unde e iubitulă meu?

Kascambo: Uciderea e nefolositoră! Hai luli, hai luli! Cum potă să fugă cu fiarēle mele.

După cum mielulă alergă după mamă Ca păstorulă după turmă,

Cum capra caută ierbă pe munte Hai luli, hai luli!

Așa caută eu pe iubitulă meu?

Ivană: Cheia dela fiară va fi în bușunarulă ticălosului.

Când dimineața mergă la fântână

Să aducă o gălătă de apă

Fără să vreau imi îndreptă pașii

Hai luli, hai luli.

Spre căsuța unde locuiesc iubitulă meu

Kascambo: Femeia face gură! Hai luli, hai luli!

Acum ședă și așteptă

Er iubitulă meu e departe

Ore și-a căleat credința

În vre-o țără îndepărtată,

Hai luli, hai luli!

Și-a căleat credința? O spuneți-mi!

Ivană: Întempe-se ce se va întâmplă! Hai luli, hai luli! Nu mori aici de fômă și de miseria?

Și decă elă mi-e necredinciosă

Arță-lă flacăra focului

Întregă satulă și cu mine.

Hai hali, hai hali!

Cum potă trăi fără elă?

Bătrânulă deveni atentă; ei cântară cu mai mare putere.

camera din Pesta, nu au nici-o dată vreun rezultat.

Românul în patria sa nu are deloc cîine să cîere dreptate. Tote aceste referințe la o altă sună cauza, că Românii s'au vîdută siliți a decreta în conferențele lor pasivitatea electorală pentru Transilvania, ér la 20 Ianuarie 1892, ei în unanimitate au hotărît pasivitate absolută, nu numai în Transilvania, ci și în Ungaria.

Dér „Răspunsul“ maghiar dice, că numai inteligența română s'a abținut de la alegeri, ér poporul în multe părți a intrat în acțiune.

Dér să lăsăm să ne spună o gazetă maghiară, cum a intrat poporul nostru în acțiune.

„Egyetértés“ serie (La Turda), Gendarmii tiraiau cu forța pe alegătorii români din casele lor!..

Husarii alergau prin cerc, prindeau pe alegători și-i mîneau la alegeri!

La Chivești, în nordul Transilvaniei, alegătorii români refuzau a lua parte la alegeri.

Gendarmii însă voia și aci să-i prindă și să-i ducă cu forța la urnă, dér pentru-că Românii cu nici un preț nu se mișcaseră din loc și constant refuzau a vota, gendarmii nici una nici alta, ci punu puscile la ochi și le descarcă în Români!

În urma acestei barbarii o mulțime de Români au rămas parte morți pe loc, parte răniți.

Am puté să umplem tomuri cu descrierea acestei ne mai auzite volnicii.

Și apoi nu este nici-decum incidentul, că și poporul slovac a hotărît deja la 1884 abținerea de la alegeri!

La 1892 această abținerea a fost de nou urmată, ér în apelul respectiv Slovacii spunu totu aceleași invinuirii, pe cari le spanu Românii la adresa usurpatorilor.

Dér și poporul sîrbesc a hotărît pasivitatea absolută în alegerile din acest an (1892).

Pe cine reprezintă dér așa numita cameră legiuitorie din Budapesta!

Reprezentă fără de legea și violența, și nu ar avé nici un drept a legii în numele țării.

Le place asupritorilor noștri a ne amenința din când în când cu sôrtea Polonilor din Posen și din Rusia-Ocidentală.

Dér Polonii din Germania sînt și au fost totdeauna reprezentanți în camera legiuitorie din Berlin. Germania însă este un stat curat național și nu de naționalități.

În ea locuesc 42 milioane de Germani și vr'o 2 milioane de Poloni, ér aceștia în tôte perioadele legislative au avut puțința a fi reprezentați priur'un număr de 13—18 deputați naționali în camera din Berlin.

În dieta Ungariei sedî 417 deputați. Dintre aceștia, decă Ungaria ar fi un stat constituțional séu de drept, ar trebui să fie 65—70 de deputați naționali români, cari să reprezente interesele poporului nostru.

De fapt însă nu este nici unul.

Un popor de 3 milioane este oprit de ani de zile a fi reprezentat în legislativa țării!

Și așa avem următoarea statistică: 6 milioane Maghiari trimit 417 reprezentanți,

ér 10 milioane nemaghiari trimit 0 reprezentanți.⁵⁾

Dér jumimea maghiară va dice, că totuși tôte cercurile electorale sînt reprezentate, și că și în alte țări se întemplă neregularități la alegeri.

Da, în tôte țările se comit ilegalități la alegeri, dér ca întreg popor să fie „reprezentat“ în legislațiunea patriei lor de cătră dușmanii de mörte ai existenței lor naționale, acest fel de libertate constituțională numai în Ungaria există!

SCRIRILE ZILEI.

— 22 Aug. (3 Sept.)

Adunarea generală a Asociațiunii, care s'a ținut, precum șom, Sâmbătă și Duminecă în Sibiu, fu cercetată mai bine ca în alți ani. Au luat parte între alții și Escel. S'a Metropolitanul Romanul, Pre Sântiele lor episcopii Mețianu și Popea, domni Moesonyi ș. a. Din România au fost mai mulți oșpeți, între cari d. Alesandru Lupașcu, consilier la curtea de compturi, d-nii Bursan, Danilescu ș. a. studenții universitari Petrescu și Dimitrescu ș. a. Venerabilul președinte d-l G. Barișiu a deschis ședința priur'o cuvîntare, în care a aruncat o ochire asupra activității de 31 de ani a Asociațiunii desfășurându marile scopuri, ce le urmăresce. După aceasta s'au ales comisuniile și s'a cîtit raportul general al comitetului asupra activității sale în anul 1891. Ședința s'a încheiat prin citirea unei interesante disertațiuni a d-lui Silvestru Moldovan intitulată: „pitorescul de pe apele Transilvaniei“. Autorul a fost aplaudat. La banchet, care a urmat, s'au ținut mai multe toast între cari amintim pe acela al d-lui Dr. A. Bunea pertru președintele Asociațiunii și al d-lui Alexandru Moesonyi pentru cultura națională. S'era a fost bal strălucit. Publică multă și elegantă. — În ședința ja doua s'au cîtit telegramele de felicitare sosite din diferite părți. Apoi comisuniile alege și-au făcut rapörtele, pe basa cărora adu-

⁵⁾ Afară de cele 200.000 de Sași din Transilvania, cari trimit vr'o 7 deputați naționali, dér aceștia, în timpul din urmă, au intrat în partidul liberal-maghiar.

naarea ia la cunoștință rațiociniul și raportul, dá absolutiu comitetului pe exercițiul anului 1892, votéză bugetul propus. Comitetul se relege din nou pe trei ani, totu membrii de mai înainte, numai la locurile două vacante se aleg membrii noi d-l D. Diaconovici și Amos Francu. Viitorea adunare generală se hotăresce a se ține în Năsăud.

Duminecă s'era a dat concert corul plugarilor români din Chiseteu, care a venit anume la Sibiu pentru scopul acesta. Succesul a fost strălucit. Publică numerosă, ca nici-o dată; toți au admirat buna disciplinare a corului, datorită zelului lui conducător, preotul Sepeșanu. Corul bărbătesc a constată din 36 de persoane, îmbrăcați toți în costum de plugari, ér la corul mixt se aflau și țerance. Luni corul a făcut o excursiune la Săliște ér Marți s'era a cântat la Metropolitanul în grădină. Pretutindenea corul s'a distins și a fost laudat.

— x —

Reuniune de consum în Făgăraș. Zilele trecute s'a ținut în Făgăraș o mare adunare, convocată pentru a se constitui într'o reuniune de consum. S'au și subscris peste 200 acțiuni. Capitalul va fi mare, ca să se potă procura tot felul de articuli. Centrala noiei reuniuni va fi în Făgăraș, ér la sate se vor înființa filiale. În modul acesta se speră, că se va puté pune capăt șarlataniilor Jidanilor, cari au inundat satele și despöia fără milă pe bietul nostru popor. Amănuntele, ce le primim în privința acesta sînt următoarele: Duminecă, în 9 August, Românii din Făgăraș și juru s'au întrunit în grădina „Mexico“, unde cu mare însufleșire au decis a întemeia o „reuniune de consum pentru articuli comerciali și industriali“. Adunarea a fost cercetată de peste 70 de persoane, fruntași români din Țera-Oltului. S'a ales o comisiune de 30 de inși, ca comitet de inițiativă. Apoi s'a statorit, de ocamdată, un capital fundamental de 40.000 fl., împărțit în 800 acțiuni a 50 fl. și purcedu-se la subscrieri, au întrecut tötă așteptarea. Cu această ocaziune s'au subscris la 260 acțiuni, ce corespunde unui capital de peste 12 mii, solvindu-se tot-deodată momentan câte 10% din valoarea acțiunii, așa încât reuniunea își poté vedé de afacerile sale în tötă tigna. Vor circula liste de subscrieri și câtă mai curendü fi se va da viață acestei societăți, căci însufleșirea e mare și favorul ce se așteptă dela acesta, pentru poporul român în special, este de prevădüt. Cu Dumnezeu înainte! — *Nelu*.

— x —

„Protestul tinerimei române din Clușiu“. Sub titlul acesta „Budapesti Hir-lap“ dela 2 Septemvre publică un așă dîsă „protest“ al tinerimei române din Clușiu contra Repliei junimei noastre academice. Numita fôia nu aduce subscrierile „protestatorilor“, dér dice, că se poté ceti pe broșură numele președintelui și al secretarului, însărcinați cu răspîndirea ei. Nici numele acestor doi tineri rătăciți, cari numai Români nu pot fi, nu ni-lu spune. Cîtindü protestul, parcă veți pe jupânul Moldovan Gergely, bătendu-și pieptul cu pumnii și strigendü, cu spume la gură, că „Liga ameșese Europa în cestiunea română“. Spiritul infect, conceptele absurde și întortochiate, stilul murdar și câtă se poté mai obraznic al acestui „protest“, ne arată apröpe cu siguranță matematică, cine este părintele acestui fétu bastard, și din ce motive păcătoșe și josnice a putut purcede acela, care, în numele tinerimei române din Clușiu, a cutezat să arunce în fața bravei noastre junimi academice române o insultă atätă de murdară. Ținemü a fi sub demnitatea noastră de-a ne ocupa ađi cu „broșura-protest“ faurită de renegatul Moldovan-Gergely și pusă în cărca cătorva bieți tineri „români“, ca șovinistii unguri să se afișeze cu ea înaintea celor ce, din orbiă și nesciință, mai poté crede, că vorbele și ideile scrinute ale unui Gergely mai poté avé trecere chiar și deopara. Dér în același timp, compătimimü din inimă pe acei tineri „români“ dela universitatea din Clușiu, cari uitându-și de nemul lor, s'au făcut unelă josnică a dușmanului, tradăndu astfel limba și legea lor și făcödu se complici la atentatele de desnaționalizare, ce contrarii noștri le îndreptă dîlnic contra noastră. Fii nemului românesc nu vor puté decätü să-și întörcă cu scărba fețele de cătră ei, cari și-au vëndut naționalitatea și credința pentru a primi în schimb favorul trecötore dela dușmanii noștri. Să-și aducă aminte, că mama națiune „blastămă cu lacrimi în ochi pe fiă-care, în astfel de momente se face vëndător.“

— x —

Linia ferată Sibiu — Avrigü, fiind terminată, se va pune în circulațiune în cursul lunei acesteia. Pe linia acesta vor circula două trenuri, unul va pleca dimineța, între 5 și 6, din Sibiu la Avrigü și cam pe la 10 ore va fi din nou înapoi la Sibiu, celălalt va pleca cam pe la 2 ore d. a. dela Sibiu și venindü dela Avrigü, după 4 ore d. a. va fi la Sibiu. Pentru persoane se va introduce tariful pe zone. Linia Avrigü—Făgăraș, probabil, se va deschide în luna lui Noemvre.

— x —

— Cântă stăpâne — continuă servitorul, — cântă căzăcescă; eu voi juca și mă voi apropia de bardă; cântă bine.

— Ei, fiă! răspuse Kaskambo — de s'ar sfirși o dată aceste chunuri!

Și dicendü aceste, își întörse capul și începü să cante cu putere căzăcescă.

Ivanü începuse să jöce, făcendü figuri comice, ceea ce îi plăcea förte bätărului; elü s'aria și chiuia, pentru-ca să abată bănuela bätărului. Când Kaskambo simți, că jucătorul se află lângă bardă, îi bătea inima de neliniște; instrumentul de eliberare se află într'o fridă din părete, care era cam sus. Pentru ca să o ia, Ivanü aștepta un moment favorabil, o apucă repede și o puse jos la spatele lui Ibrahimü. Când acesta se întörse, Ivanü își continua jocul mai departe.

Acastă scenă periculoasă durase cam mult și Kaskambo obosit de cântare, începü să cređă, că servitorului îi lipsește curagiul, séu că nu ține încă ocaziunea de favorabilă. Elü îl privi, în momentul, când nelinicoșatul servitorü, cu barda în mână, se repedi asupra

bätărului, pentru ca să-i sdrobescă căpătina. Iritarea maiorului fu atätă de mare, încätü încetă să cante și ghitară îi cădö pe genunchi.

Ibrahimü se plecuse, ca să pună vröscuri pe foc: foile uscate se aprinseră și răspîndiră o viuă lumină în odaia: deodată se întörse, ca să se pună éraš jös.

Decă Ivanü și-ar fi executat planul în momentul acesta, atunci ar fi fost inevitabilă o luptă peptă la peptă. O luptă ar fi făcută larmă și toamai această trebuia evitată; dér prezența de spiritü a lui Ivanü îlü scöpă. Când observă elü neliniștea maiorului și vödü, cum Ibrahimü se ridică, puse repede barda după un butuc, pe care ședea Ibrahimü și începü éraš să jöce.

— La dracu, cântă! strigă elü cătră stăpânul séu. — Ce gândesci?

Maiorul recunoscu nechibzuința ce o s'evărșise, și începü éraš să cante. Bätărulü nu bănuia nimic; elü se aședă din nou, și porunci prizonierilor să încete cu cântecul și să se culce. Ivanü aduse liniștitü cutia în care ținea

ghitara, și o puse pe vötră, dér în loc să ia instrumentul, pe care îlü întinse stăpânul séu, apucă fără de veste barda și-i dete bätărului Ibrahimü o lovitură atätă de înfricoșată în cap, încätü nenorocitul fără să mai scötă vre-un suspin, cădö țöpăn și mortü cu fața în foc, ér barba lui albă i-se aprinse. Ivanü îlü trase de picioare acoperindu-lü cu o matrață.

Ei ascultară, ca să afle, că ore nora bätărului s'a deșteptat, când acesta, fără îndoielă surprinsă, că după un sgomot atätă de mare s'a făcutü o tăcere atätă de adencă, deschise deodată ușa.

— Ce faceți aici? întrebă ea, apropiându-se de prizonieră — și ce mirösă aici a pãrlitü? Focul era împrăsciat prin odaia și nu mai lumina apröpe de loc. Ivanü ridică barda asupra femeii, dér ea avü timpü să-și întörcă capul și primi, scötendü un suspin înfricoșat, lovitura în pept; o a doua lovitură, mai repede ca fulgerul, o întinse mörta la picioarele maiorului Kaskambo. Însăpimentatü de acestü alü doilea omorü, pe care na-lü așteptase și

vödü, că Ivanü se îndreptă spre odaia, unde durmea micul Mamet, i-se puse în cale maiorul, pentru ca să-lü opröscă.

— Unde vröi să mergi, nenorocitele? strigă elü. — Ai fi atätă de barbar, să uicüi pe acestü copil, care mi-a arătat atäta amicițiä? Decă pe prețul acesta vrei să mă eliberez, atunci când vomü ajunge la linia, nici alipirea ta, nici serviciile tale, nu-ți vor scäpa viața!

— Când vomü fi la linia — răspuse Ivanü — poți să faci, ce vei voi; acum eu trebuie să ducü afacerea până la sfirșitü.

Kaskambo, încordându-și tôte puterile, apucă pe Ivanü de gulerü, când acesta voi, ca cu puterea să-lü delätare.

— Miserabile, dise elü, decă ameninți viața acestui copil, decă atingi numai un fir de părü din capul séu, atunci mă jurü pe Dumnezeu, că de bunăvoia voi rămäné în mâinile Cienziilor și că prin urmare barbaria ta va fi nefolositoare.

— A rămäné de bună voia în mă-

Alegerea de notar în Nadeşul săsesc. Despre decurgerea acestei alegeri nu se comunică lucruri mari și până acum neobișnuită față de Români. Ni-se scrie anume, că alegerea s'a făcută fără nici o presiune și în modul cel mai imparțial. Comunele ținătoare de acestă cerc notarial sunt: Iacobul român, Nadeşul săsesc, Ciomandra și Pipea. Poporațiunea o constituie Românii, Sașii și Maghiarii, dintre cari Sașii sunt în majoritate. Candidați încă erau trei: Un Român, un Săs și un Ungur. Înaintea alegerii frecările erau foarte mari, în ziua alegerii însă, întâmplată la 29 August n. c., spiritele s'au domolitu și alegerea a decurs în cea mai bună ordine, deorece alegătorilor li-s'a dat liberă voie să voteze pentru cine le place. Românii, se'nțelege, au votat cu toții pentru candidatul român, *Teofil Danu*. Spre cea mai neașteptată surprindere a Românilor, tinerul lor candidat a fost sprijinit și din partea mai multor cărturari sași și maghiari, în frunte cu contele Aureliu Bethlen. Astfel candidatul român, care de altminterlea a fost și cel mai capabil între ceilalți candidați, a reușit. În semn de bucurie s'a dat o masă comună la locuința părinților noului notar, la care au luat parte reprezentanți din toate trei naționalitățile, rostindu-se câte-ună toast în fiecare din aceste trei limbi, ér noul notar răspunde de-asemena în limba română, germană și maghiară. Mai târziu se prezentă în corpore toți pompierii din Nadeşul săs., în frunte cu musica. Insuflețirea era foarte mare. Mai târziu luă parte la această serbare și nobilii maghiari din comună, în frunte cu contele A. Bethlen. Românii, după cum ni-se scrie, au rămas foarte surprinși de neobișnuita atențiune, ce li-s'a dat cu această ocaziune din partea conlocuitorilor maghiari și sași. Am dori numai, ca această prietinie, să nu-i coste odată prea mult pe Români.

Pe linia Braşov Zernesci, vor începe de la 28 August n. c. începând și până inclusive 30 Septembrie n. c., afară de trenurile de până acum, în Duminică și sărbători următoarele trenuri:

tren. mixte		tren. mixte	
6421	6423	Stațiuni	6422 6424
II. III. II. III.			II. III. II. III.
149	910	Pleo. Braş.	Sos. 447 831
212	925	Braş. Bart.	432 816
235	938	Cristianu	418 757
246	959	Râşnov	408 747
306	1019	Tohan. v.	341 730
317	1030	sos. Zér. plecă	331 720

Colera la Hamburg. O telegramă a consulatului român din Hamburg adresată ministerului român de externe și comunicată direcțiunii serviciului sanitar aduce sciri înfloritoare despre modul aparițiunii și propagării colerei în ma-

rele porturi germane. Se pare, că în adevăr autoritățile locale au avut o fenomenală nepăsare de a-și închipui, că vor pute ascunde adevărul asupra aparițiunii colerei, și din această cauză, au neglijat și nici nu au putut lua măsurile de combatere a epidemiei. Sute de victime au fost tănuite și sute de cadavre au fost ținute ascunse pentru ca numărul pre mare de înmormântări să nu dea loc la bănueli și alarmări. Colera pare a-și fi făcută apariția dela început prin casărmi, căci o telegramă de alaltaeri spune că *patru sute de cadavre* au fost descoperite într'unu grajdă militară.

Poporațiunea Suediei. după recensementul din 31 Decembrie anul trecut. este de 4,802,751 locuitori, din care 2,325,978 bărbați și 2,476,773 femei:

Un student, care a absolvat clasa a VII-a la unu gimnasiu maghiar și voese a continua în Braşov, se ofere ca *instructor pe lângă băieți din clasele inferioare*, eventualu și ore private din limba maghiară. Adresa la Redacțiune.

Măsuri contra colerei. Măsurile luate de guvernul României în contra importului proveniențelor ruse au fost întinse și asupra proveniențelor importate din Germania și Austro Ungaria, în ceea ce privește rufăria, sdrențele, blănurile etc. Acesta din cauza ivirii colerei în Germania.

Tómna lungă. Se dice în popor, și nu fără dreptate, că deca în lunile August și Septembrie rândunelele își fac cuiburi noue și liliacul înflorește, acesta însemnă, că tómna are să fie lungă. Mai multe cazuri de asemenea natură s'au întâmplat la Braşov. Rândunelele adevărate încep, pe la unele case, să-și facă cuiburi noue și s'a văditu și dila acestea unu liliac (flóre) înflorit, ca primăveră — va să dice e semn, că tómna are să fie lungă și frumoasă.

Doi învățacei români pot afla imediat aplicația la tipografia „A. Mureșianu” în Braşov. Pentru informațiuni a se adresa la administrația memoratei tipografii.

Cununii D-lă *Otto Popoviciu* și d-ra *Elena Popoviciu*, fiica d-lui Bucur Popoviciu din Hașeg, se vor cununa la 8 Septembrie n. c. în biserica română gr. or. din Hașeg. — D-lă *Ioan Bobeșu* din Brăila și d-ra *Steliana Radu Nistoră* din Satuung, se vor cununa mâne, în 23 August v. c. în biserica sf. Adormiri din Satuung. — Totu mâne se va cununa D-lă *Ioan Dogărescu* și d-ra *Elena Șurariu* în biserica română din Preșmeru. — Adresăm tinerilor miri sincerile noastre felicitări!

— Stăpâne, dișe acesta totul, s'a sfirșit; se nu perdemu timpul și nu fă sgomotu, îți dicu, continuă el ca răspunsu la imputările desperate, cu cari îl încărea stăpănu său. Ce s'a întâmplat, s'a întâmplat și acum nu se mai pte îndrepta. Până când voim să fim liberi, voiu ucide pe ori care îl voiu întelni, séu el va trebui să mă ucidă, și deca ar fi să vină cineva aici, nu-l voiu întreba, că ore e amic séu dușmanu, ci voiu face ca cu ceilalți.

Dicendú aceste aprinse o luminare și începú să caute prin buzunarele și cutia cu patrónelo bătrănu lui Ibrahim. Dér înzadară căuta prin vestimintele femeii, prin ladă, prin unghiuri, căci nu găsi cheia la cătușele lui Kascambo. Pe când Ivanu căuta, Kascambo se dede cu totul durerii sale desperate, Ivanu cercă să-l mângăie.

— Mai bine ai face, dișe el — să deplângi cheia dela cătușele D-tale, care s'a perdatu. De ce îți pare rău de acești miserabili, cari te-au ținut mai mult de 15 luni în prisăre? Au voit să te

Musica crășenescă va da mâne séră unu concertu în grădina hotelului „Pomul verde”. Intre alte piese, la dorința publicului, se va cânta. „Dér Traum eines Reservisten”, de Ziehrer.

NECROLOGŪ. Ana Popu n. Dréganu, soția d lui învățatoru, Ioan Popu din Mahaciu, a răposat la 10 (22) August n. c. în anul alu 28 alu etății și alu 12-lea alu căsătoriei. O jălesoe întristatulu soțu cu fi sái Silvia, Corneliu și Carolina. — Dumneșeu s'o odihnescă în pace!

Lista contribuitorilor pentru repararea pagubelor cauzate prin devastările și sêlbătécile dela Turda, Șimleu și Arad.

În urma apelului nostru au mai intrat la administrația „Gazetei” până aci următoarele sume:

Din Biserica-Albă dela d-nii:	fl. cr.
Ioan M. Roșiu 1 fl.; Constantin Păleu, pitaru 50 cr.; Andreiu Boboronă, comerciantu 1 fl.; Dumitru Bălănescu, comere. 1 fl.; Zamfiru M. Roșescu, subst. de not. pub. reg. 1 fl.; Vasile Berereanu, călțunaru 50 cr.; Ignatiu Popovici, măcelaru 1 fl.; Marcu Martinovici, oficiante 50 cr.; David Rugacs 50 cr.; Ion Ogrin, fauru 1 fl.; Marta Patesanu și Andreiu Patesanu, păneri câte 50 cr.; Iosif Werdjetz, ospetaru 40 cr.; Dr. Aureliu Novacu 5 fl. v. a.	
Suma	14 40
Transportu din nr. 185 alu „Gaz. Trans.”	696 44
Suma totală	710 84

Cestiunea română la Congresul de pace din Berna.

Cetimú în „Gazzetta Piemontese” dela 26 Augustu următoarele:

Unica cestiune de unu caracteru ore-cum amenințatoru pentru liniștea generală, a fost ridicată ieri de oratorulu, care a luat cuvântu în numele tinerimei studiose române. Elu a spus, mai mult séu mai puțin, cestiunea raporturilor dintre guvernul maghiar și Românii din Transilvania. Acesta e o cestiune, pe care tinerii Români s'au hotărît a o desbata în numele colegilor lor dela universitatea din Bucuresci, alu cărei rectoru — fă pus în paranteză — a telegrafat Congresulu urări căldurose.

Studentii români sunt aici prezenți în număr de doui-spre-dece; și sunt totu atât de inteligenți și de activi, pe cât sunt de animați de amorul de patriă. Ei nu-și facu iluziuni asupra efectului silințelor lor, dér ei voiesc, deca nu altoeva, cel puțin să atragă atențiunea publicului european a-

supra sorții fraților lor din Transilvania.

Totu acești studenți români au avut o mare parte în inițiativa, ce s'a luat de a se ține o întrunire, care a și avut locu aséră într'o sală a museului, prelungindu-se până după 12 din nopte, pentru a se discuta asupra mijlocelor, prin cari s'ar întinde din ce în ce mai multu propaganda pacifică asupra universităților din toate țările. Au fost prezenți studenții mai multor naționalități și au fost preșidați de d. Michel Revin din Paris. La această întrunire a asistat, ca invitați, unu mare număr din membrii Congresului, printre cari amintescu pe baronulu și baronesa Suttner, și italianii Pandolfi, Mazzoleni Moneta și Guaita.

În această ședință a fost examinată, în mod general, problema constituției unei confederații de studenți de toate naționalitățile, care ar avé de scopu de a favorisa mișcarea pentru pace.

Apel.

Subsemnatul profesor de agricultură, voind a face unu studiu comparativu asupra speciilor și varietăților de grâu românescu ce cultivăză poporul nostru în România, Transilvania, Banat, Ungaria și Bucovina după valoarea lor economică și industrială, rog pe această cale pe compatrioții mei din Transilvania, Ungaria, Banat și Bucovina, ca acei domni, cari doresc sé-mi dea sprijinul d-lor moralu și materialu în această întreprindere a mea de interesu obștescu, să binevoiescă am trimite până la 15 Septembrie st. v. probe = mostre de grâu, alacu, tenchiu ce cultivă d-lor, cu numirea lui obicnuită și localitatea precisă-comună, comitatul unde se cultivă. În interesul cauzei ași mai ruga, ca cantitatea dorită de grâu ar fi până la 3 chlg., ca coletu postal și fiă-care săculețu, ori pachetu, afară de adresă să mai conțină în lăuntru unu biletu cu numirea precisă a grăului, a proprietarului cultivatoru, comuna, comitatul unde se cultivă — eventualu deca este unu grâu strein, data de când s'a acimatisat și cultivat în localitate. Pachetele se trimitu neplătite pe adresa: „Școla centrală de agricultură și silvicultură dela Ferestreu, Bucuresci România”, precum și domnii proprietari vor trebui să reanțe în a pretinde o indemnizare pentru grâu.

Resultatele obținute nu voiu întârșia de ale face cunoscutu, d-lor trimițetori și publicului nostru cultivatoru pe calea presei, atât prin broșuri separate cât și prin publicarea în colónele iubitei noastre „Gazete”.

Cu totu stima.
Dr. George Maior, profesor de agricultură la școla dela Ferestreu.

nile Ciecienilor! repeți servitorul și dicendú aceste ridică barda asupra capului stăpănu său.—Ciecienii nu te vor găsi viu; mai bine te-ași sugruma și apoi pe mine, decât să concedu această. Copilul acesta pte să ne perdă, deca face larmă și în starea, în care ne aflăm, ar fi de ajuns și femei, ca să ne ducă înapoi în închisore.

— Stai! Stai! sbieră Kascambo, când Ivanu se încercă a se smulge din brațele sale. Stai, monstrule, sugrumă-mé mai înainte de a face această crimă!

Dér impedecatu de cătușele rele și slabu, cum era, Kascambo nu putu reține pe turbatul; acesta îl împinse la o parte, așa încatu cădu la pământu aprópe leșinat de uimire și spaimă. Înținat cu sângele primei victime, se încercă maiorul a se ridica. Ivanu! strigă el, te conjurú, nu-l ucid! Pentru numele lui Dumneșeu, nu vërșă sângele nevinovatului copil!

Dér în întunerecu se isbi de Ivanu, care tocmai se întorcea din odaia laterală.

omóre; ei bine, lor le-a venit întâiu rândul. Asta e vina mea? Ași dori, ca iadul să-i inghiță pe toți!

Dér într'aceea nu află cheia și prin urmare ucidentele nu erau de nici unu folos, deca nu le reușia să rupă fiarele. Cu ajutorul bărbii îi succese lui Ivanu să elibereze mâna dréptă a maiorului de inelul de feru, dér inelul, care lega lanțulu de picioare, resistă turtorú încercărilor și Ivanu nu îndrășnea să-și pună toate puterile, pentru că se temea, că va vătéma pe stăpănu său. Pe de altă parte nóptea trecea și primejdia se făcu mare: ei trebuia să se decidă la plecarea. Ivanu legă lanțulu de braul maiorului, așa încatu nu-lu supera de loc, nici nu făcea sgomotu, puse o ciovârte de berbec în traistă, mai luă și alte de ale mâncării și în fine se înarmă cu pistole și cu pumnalul mortulu, pe când Kascambo își luă burka*) ucisului. Apoi porni în tă-

*) o manta, care o folosesc cazacii, și prin car nue rêsbesce plóia. Aut.

cere și pentru ca să zădărnicesc ori ce urmărire apucară pe drumul cătră munți, nu cătră orașulu Mosdok.

În timpul câtu mai ținu nóptea mergeau pe înălțimile din drépta, dér când începú a se crepa de ziua, se traseră într'o pădure de fagi, care încorona munții și-i scutea de primejdia de a fi văduți de cineva. Era în luna lui Februarie; pământul în multe locuri era acoperit cu zăpadă, care sprigini în timpul noptii și într'o parte a țilei pe călători; dér cătră améci, când zăpada se inmuia de sóre, abia ajunseră la marginea unei văi adenci, pe care a trebuit să o străbată și în care zăpada dispăruse. O cale bătută urma cotiturilor unui părau și arăta, că locul acesta este umblat. Acestă privire împreună cu osteneța, care îl apucase pe maiorul, sili pe călători să rămână în locul acesta și să aștepte nóptea. Ei se retraseră între stânci, Ivanu tăia crengi de brad și cu aceste făcu pe zăpadă unu strat gros, pe care se culcă maiorul. Pe când acesta se odihnea, Ivanu cercă

Cătră Onor. publică română!

Am deschis de vre-o câțiva ani aici în Brașov o școală privată de lucru de mână și de menagiu pentru fete, însoțită totdeauna și de instrucțiune teoretică în studiu.

În acest timp m'am ocupat mult cu ideea unei adevărate instrucțiuni reclamate de chemarea secolului nostru femeiesc de astăzi. Și astfel am ajuns acum a pune cursul condus de mine pe o basă, care se corăspundă chemării femeii.

Principiul, de care sum conșusă, mi este: să mijlocesc fetițelor, cari au absolvat vre-o școală de învățământ, o pregătire cu deosebire practică, și pentru sistemizarea și complectarea cunoștințelor de lipsă unei femei, și o pregătire teoretică, pentru ca înzestrate cu această pregătire, să fiă bine orientate în toate direcțiunile chiamării lor.

Amăsurat acestui principiu m'am dat silința, cu împreună sfatuire și conlucrare a omenilor competenți de școală, ca să compun pentru cursul condus de mine o programă, prin care să se împărtășescă toate acele învățături, cari au să se califice pe femeia pentru datoriile și lucrările de căpetenie, ce fiă-care femeia le întelnește în viață.

În acest internat se voră preda: tot felul de lucru de mână femeiesc ca: țesutul, țesutul la răsboiu simplu și mecanic, vopsitul țesutului, cusutul, croitul, brodatul (chindisitul) impletitul; mai departe din economia casei: gătitul bucatelor, spălatul și călcatul; și apoi pentru complectarea și sistemizarea cunoștințelor teoretice: religia, pedagogia și higiena, legumăritul și grădăritul, principii de comptabilitate, aritmetică, istoria și geografia; limbele: germană, maghiară și română, predate de profesori dela gimnaziul român de aici.

Tote aceste se voră preda în trei cursuri de câte ună an.

În acest curs se voră primi eleve, cari au trecut de 12 ani și au absolvat vre-o școală, pe lângă o taxă de 14 fl. la lună, pentru care va căpăta instrucțiune și vîpt bun, și cuartir în internat. Avăudă în vedere, că instrucțiunea ce se dă în acest internat cu începutul anului școl. 1892—93, este pe o basă câtă se pōte de largă, m'am vădută necesitată a ridica taxa.

Elevele externe, cari voescă a avă menagiul la mine, voră solvi pentru menagiu și instrucțiune pe lună 10 fl., ăr fără menagiu 4 fl.

Voia mai primi în acest internat pentru îngrijire, locuință și vîpt, pe lângă taxa de 12 fl. la lună, și fetițe, cari voescă să-și urmeze studiile la vre-o școală aici în Brașov.

Cursul se va începe cu 1 Sept. a. c. v.

Aducă această cunoștință acelor părinți, cari se interesă de acest fel de creștere a ficelor lor.

Brașov, August 1892.

Cu totă stima

Maria Belu

Strada Hirscher Nr. 19.

Din avisul, ce-lu adresă d-na Belu publicului interesat, se pōte vedă dără, că în institutul d-sale de creștere, fără a se nesocoti cătuși de puțin cunoștințele teoretice, se pune o deosebită

grijă pe partea practică și cea mai necesară a educațiunei tinerelor fetițe, adecă a face din ele bune gospodine. La diferite ocașuni s'a putut constata, cum d-na Belu, cu zelă vrednic de laudă, și-a dată toate silințele, ca în menagiu și în lucrul de mână fetițele din institutul d-sale să primescă o instrucțiune frumoasă și corăspundătoare cerințelor cășniciei. S'ar pută dice chiar, că în direcțiunea această a educațiunei fetițelor din internatul d-sale, dēnsa n'a cruțată nimio, ba une-ori cu risicul propriu a ținută, ca institutul d-sale, care dispune de puteri didactice bune, să corăspundă întru toate chiamării lui.

L i t e r a t u r ă .

A apărut:

Gheorghe Barițiu, 12 (24) Maiu 1812—1892. Foi comemorative la serbarea din 12 (24) Maiu 1892, de *Dr. Corneliu Diaconovich*. Formată 8° de 88 pag. Prețul 80 cr. În partea întâi se află o descriere a laborioșei vieți a d-lui G. Barițiu, dimpreună cu portretul d-sale bine nimerit, ăr în partea a doua sunt publicate vorbirile deputațiunilor și felicitările, ce li s'au adresat ilustrului bărbat cu ocașunea serbării jubileului său de 80 de ani.

Dicționarul latin-român, culesă după cei mai buni autori, de *Dem. I. Popilianu* licențiat în litere și filosofă, profesor de limba română și latină la liceul Carol I, din Craiova. Formată mare 8° de 544 pagini. Depositul general se află la tipografia națională „*Italiană și Ignat Samitca*” în Craiova, de unde se pōte procura cu prețul de 8 lei n. esem plarulă. — Acest dicționar, reclamată imperioș de trebuințele școlii ale elevilor din licee și gimnasii clasice, este pōtă acum celă mai voluminosă între dicționarele de acest fel, apărute până acum în limba românească.

Cultura cu abur este titlul unei broșuri datorită d-lui *Ioan Ordeanu-Severu*, absolvent al școlii de agricultură dela ferăstrău, (România) fostă practicant pe fermele model ale Arhiducelui Albrecht. Broșura d-lui Ordeanu tratăza cestiunea cea mai interesantă din câte se agită adă priate marii proprietari, adecă cestiunea introducerii plugului cu abur în cultivarea pământului, dezvoltând prin exemple și descrieri nimerite în ce chip se potă utiliza forțele naturale. Din punctul acesta de vedere, broșura d-lui Ordeanu are valoare nețăgăduită dreptă ce o recomandăm publicului interesat. Ea se află de vândare la librăria Socecă, București, cu prețul de 50 bani.

Véculul alu XVII-lea. Limba și literatura română, de *Constantin Popă*, Galați 1892. Formată 8°, 111 pag. Acestă broșură interesantă tractăza producțiunile și dezvoltarea limbei române sub patrioția domni a lui Mateiu Basarabă, în Muntenia, și a lui Vasile Lupul în Moldova. Ea e împărțită în 4 părți și adecă: 1) Bibliografia vécului. 2) Cronicele și cronicarii. 3) Limba, ce se vorbea și se

scriea în acel vécul. Autorul și-a dată toate silințele, ca să corăspundă chiamării de a descrie această epocă a limbei și literaturii românești sub amintiții domni români și în timpul propagandei calvino-reformată din Ardelă.

Đile negre, poemă de *Temistocle Boanca*. Cernăuți 1892. Formată 8° de 40 pag. Prețul 30 cr. De vândare la librăria N. Ciurou în Brașov, W. Krafft în Sibiu și Sococă în București.

TELEGRAMELE**„Gazetei Transilvaniei.”**

(Serviciul biurolui de cor. din Pesta)

Budapesta, 3 Septemvre. Mănevrele dela Biserica-albă, la care era să ia parte și Majestatea Sa, se dice, că din ordinul M. Sale, au fostă sistate.

Berlin, 3 Septemvre. Casurile de coleră suntă singuratică.

Hamburg, 3 Septemvre. Numărul bolnavilor de coleră, au crescută în raportă cu celă de alaltăeri, dăr casurile de mōrte au scădută în modă esențială.

Petersburg, 3 Septemvre. Pe când în cele mai multe orașe mortalitatea de coleră e neinsemnată, bătue această încă în guvernamente.

Neutra, 3 Septemvre. Paul Mudson a invitată pe soții săi de principii în Hlubka, la festivitatea desvélirei monumentului lui Hurban. Vicespanul opră întru-nirea această din cauza recentelor amenințări a foilor slovace și celice, că probabilă acțiunea panslavistă voescă să se unescă cu *Daco-România*.

Brünn, 3 Septemvre. Eri sēra se adună 500 lucrători înainte edificiului poliției, unde protestară în contra confiscării diarului lucrătorilor. Poliția imprască pe lucrători cu săbiile.

HIGIENA

Cum se ne apărăm în contra colerei?

Amă amintit și de altă-dată, că colera se produce și răspăndescă prin ună mică germe, care are forma unei virgule. Germeul acesta este atât de mic, încătă pentru a-lu pută vedă cu ochii liberi ar trebui să fiă celă puțin de o miiă până într'o miiă și cincă sute de ori mai mare. Numai cu ajutorul unui instrument, numită microscop, se pōte vedă acestă mititelă inimic ală vieții nōstre, care cu deosebire devine periculosă prin aceea, că

îndată ce ajunge în corpul nostru, se înmulțescă nespus de tare, așa că în câteva ore, numărul acestor vermeni ajunge la milioane și miliarde.

Pentru a ne sci păzi de acești periculoși vermeni ai colerei, trebuie mai întâi de toate să scim, unde este locul cel mai bun pentru înmulțirea lor și prin ce mijloc se potă ei prăpădi?

În privința acestor întrebări, „Apărătorul Sănătății” din București dă câte-va povățuri tōrte importante, pe cari noi le reasumăm în următoarele:

Locul cel mai bun pentru înmulțirea vermenilor de coleră este ori ce substanță seu materiă, ce pōte putređi, prin urmare și toate acelea substanțe, din cari omul se hrănescă. Mai cu sēmă pe substanțele intrate în putrediciune se pună miliarde de microbi — căci acolo gășescă hrana lor ore-cum preparată prin putrediciune. Așa, pe un fruct aruncat în stradă, pe murdăriile din împrejurul unei binale în construcțiune, în gunoiul casei, seu împrejurul ei, cădută în discompunere, se înmulțescă repede microbii colerei. Pe resturi din hrană cădută după masă, seu picată pe șervete și pe față de masă; pe aceleași resturi în vasele din cari ne-amă hrănită, ca țingiri, ole, pahare, sticle etc microbii colerei se hrănescă și se înmulțescă. Pe buza unui pahar, din care amă beută vină ori apă, îndată după ce amă înghițită, de exemplu lapte seu altă mâncare, pōte rămăne destulă hrană, pentru ca acolo microbii să facă stōriste, dēcă paharul nu se curăță de ori ce fel de hrane. Pe mustețele mustăcioșilor mai cu sēmă, resturile de hrană suntă dese și pe acestea microbii colerei se potă înmulți.

Pe sticla golă microbul se pōte depune, dăr nu se înmulțescă și nici vigore nu pōte avă, căci n'are cu ce se hrăni. Tocmai acolo, unde murdăriile grōse s'au prefăcută în murdării prăfuite, cum este praful caselor, ală curților și ală altor locuințe de animale, tocmai acolo mișună mai mulți microbi, căci murdăriile au intrat bine în discompunere.

Prudența ne îndatorăză însă, să credem, cum-că de multe-ori sēmănta de coleră se pōte găsi chiar pe cea mai curată și uscată piatră, sticlă etc. Așa fiind, nu este cu neputință, ca microbii colerei să se pōtă întelni și pe lin-

se se orienteze. Valea, unde se află, era încunjurată de munți înalți, între cari nu se observa nici o eșire: vedă Ivan, că e imposibil, de a evita drumul umbiat, și că suntă siliți a urma cursul pârăului, pentru ca să iēsă din acestă labirint.

Era cam la 11 ore sēra, și zăpada începă să înghete, când ei se coboră în vale. Mai înainte de a poră la drum, aprinseră focul să se mai încăldescă odată și apoi să mănănce ceva, căci erau flămâni. Zăpada fū beutura lor și o înghițură de rachiu puse sfirșită mănăncării lor. Ei străbătură norocoș valea, fără să vedă pe cineva, și intrară în trecătore, în care pârăul și calea, erau încunjurate de munți. Ei mergeau cătu puteau de repede, căci ei recunoscără pericolul, la care erau espuși, dēcă se întelneau cu cineva în această trecătore îngustă. În fine se deschise deodată trecătore posomorită, și ei vădură dincolo de munți cei mici, cari se încrucășau înainte lor, ceva ca o mare îndepărtată, nemărginiță orizont ală Rusiei.

Greu își va pută închipui cineva plăcerea, ce oferi maiorului privelisea această neașteptată: Rusia! Rusia! Acestă a fostă unica vorbă, ce a putută să rostescă. Căletorii se puseră jos, pentru ca să se odihnescă, și să se bucure de apropiata lor libertate. Acestă sentiment de plăcere se amestecă în spiritul maiorului cu amintirea la catastrofa înfricoșată, la care a fostă martor, și care i o împropătau încă flările și hainele sale pline de sânge.

Cu ochii îndreptați spre ținta îndepărtată, calcula elă greutățile căletoriei. Privelisea drumul lung și periculos, pe care avea să-lu facă cu flările la picioarele umflate de ostendă, șterse și ultima urmă a plăcerii momentane, ce o simțise la vederea țerei sale, în care s'a născut. Cu chinurile închipuirei sale se mai uni și o sete arđtore. Ivan se coboră în pârău, ca să aducă apă stăpănului sēn; aici află o punte făcută din doi arbori și în depărtare zări o locuință. Acestă era ună fel de colibă de veră a Ciocienilor, care acum era nelocuită.

În pozițiunea fugarilor era această casă o prețioasă descoperire. Ivan smulse pe stăpănul său din meditațiunile sale, pentru ca să-lu ducă la locul de refugiu, și după ce intrase în acesta, se apucă să caute cămara cu de-ale mănăncării.

Locuitorii Caucasului, cari suntă pe jumătate nomadi și suntă adeseori espuși la atacurile vecinilor lor, au în locuințele lor totdeauna subterane, în cari își ascundă mănăncarea și uneltele lor. Aceste magazine în formă de fântăni înguste, suntă astupate seu cu o scândură seu cu o lespede de pētră și apoi cu îngrijire acoperite cu erbă. Totdeauna aceste cămări suntă în locurile unde nu suntă glii, pentru ca colera ierbei să nu tradeze magazinul. Cu toate aceste măsuri de precauțiune le descoperă adesea soldații ruși. Ei bată cu vergeaua puscei în pământ și sunetul le descopere ceea ce caută.

Ivan descoperi o asemenea ascundătoare sub un șopron din apropiere și găsi în ea câteva ole de pământ, o

bucată de sare, mălai și mai multe unelte de casă. Îndată aduse apă și puse carnea de berbec și cartofii, într'o olă la foc. Pe când zupa fierbea, prăji Ivan mălai și acestea dimpreună cu câteva nucă, ce le gășise, completară pranzul lor. După ce mănăncă îi reuși lui Ivan, care avea acum mai multă vreme și mijloc, ca să scape pe stăpănul său de fiare, ăr acesta acum întărit, cădă într'ună somnă adencă și abia târziu nōptea se deșteptă. Cu totă odihna această, picioarele sale umflate se înțepăriră, când porni la drum, așa încătă nu putea să facă nici o mișcare, fără ca să nu simtă dureri nesuferite.

Dăr ori cum, trebuiau să mērgă mai departe. Rășimată de servitorul său poră Kascambo la drum, convins, că nu va ajunge ținta dorită. Mișcarea și prin această căldura isvorită alină pe înțetul durerile, ce le simțea. Elă merse totă nōptea, ce e dreptă odihnindu-se din timp în timp, dăr cu toate aceste continuându-și calea. Câte-odată desperat se arunca la pământ și conjură pe

gurile de metală, pe pahare, pe farfurii etc.

Dér în aer, flotând, pot fi microbii colerei? Este greu să ne îndoim despre acesta, de ore-ce ei pot fi pe firele de praf, cari flotază în aer în atmosferă. Inse de microbii colerei, ce s'ar fi gă-sind în aer avem puțină temere, căci acești microbi nu atacă omul pe căile, pe cari resuflăm aerul.

Pörta, prin care microbii colerii intră în om, este gura. Din gură microbii colerei trec mai departe în stomac, în mațele subțiri și cele grose și în acestea stomachului și mațele se vircolescă cât pot, cercându, ca cu alimentele ce conțin, cu zeurile ce se mai varsă în ele din sânge, să arunce afară (prin vrsături și diaree) și microbii al căror număr s'a ridicat la miliarde de miliarde. Totă atențiunea noastră dér, trebuie să fie la pörta de intrare a microbilor, adică la gură: ea să fie întreținută curat și totu ce intră în ea, să nu conție microbul colerei.

Cel mai sigur mijloc de a ne scuti de coleră, este focul, la al căruia ajutor trebuie să recurgem în totu momentul, pe câtu timp durază colera.

Să ne închipuim, că desu de dimineță trebuie să luăm de exemplu ceai, sau cafea. Inceai sau în cafea, bine fierte, sigur nu sunt microbi, căci focul intrat în ele ne garantează; dér pot fi microbi pe pahar, pe ciasco etc. căci în curățenia servitorilor nu trebuie să avem o încredere absolută. Ne vom garanta în contra acestora, trecându paharul sau cęșca sub ochii noștri, printr'o flacără de spirit sau prin apă foarte fierbinte.

Dér putem să avem microbi pe mâinile noastre? În contra acestora avem săpunul și apa. Săpunul verde dela spițarie, este cel mai curățitor săpun.

Dér microbii pot fi pe pesmeți, pe pâne, pe zahar, pe lingur, pe furculiță, etc.? Și în contra acestora flama de spirit poate fi unu distrugător sigur, și n'avem decât să le învrtim puțin în flacără. Să ne închipuim, că vom mânca de dimineță intr'o cărciumă, de exemplu. Carnea bine friptă, în acel moment, este sigur fără microbi; ouele fierte,

mămăliga prospătă vor fi asemenea fără microbi; ér pentru obiectele de cari ne servim, ca să mâncăm, apa foarte fierbinte totdeuna să pöte găsi și la cărciumă.

Dér va trebui să mâncăm brânză? Este foarte lesne, să ne asigurăm decurățenia ei: n'avem decât s'o prăjim într'o grăsimă, sau s'o frigem chiaru.

Spălatul cu săpun al mânilor să nu se uite, mai cu semă decât mâncăm în cărciumă.

Pöme, sau alte verdețuri, putem mânca, inse numai după ce voru fierbe înainte ochilor noștri.

Să nu mâncăm decu nimic rece de multu timp, și fără ca să fiă ricitu, sub ochii noștri, atâtu câtu se pöte suferi la mâncare.

Să nu bemu nici rachiu, nici vinu, nici bere, până ce vasul de beut nu va fi fost trecut sub ochii noștri prin flacără de spirit, sau prin apă foarte fierbinte. Să nu bemu apa până nu o vomu fierbe bine și nu vomu trece paharul prin flacără de spirit, sau apă fierbinte.

Servetele să nu le întrebunțăm, decât nu suntem siguri, cum că sunt scöse atunci din sertare îngrijite, unde au fost puse după ce fuseseră trecute prin apă foarte fierbinte.

În fine, după ce am mâncat, trebuie să curățim casa, curtea și chiar strada până la partea de stradă a vecinului — și trebuie să facem această regulat, de se pöte chiar de mai multe ori pe zi, căci numai astfel se ridică ori-ce substanță, pe cari microbii colerei se pot desvolta și înmulți.

În unele odăi, de exemplu în sufrageria, în bucătăria, în grajduri, pe la retirade etc. putem resturna câte unu cazan cu apă foarte fierbinte, care de sigur, că într'o clipă face microbilor mai multu rău, decâtu ori-ce substanță din farmacia, pe a căroru întrebunțare, cu töte acestea, totu o putem face. Trebuie să adunăm totu praful și totu gunoiul, pe cari apoi să le aruncăm în focu.

Cu o cărpă și mătur ude și este bine să fiă udate în lichide omoritoare de microbi, se pöte stringe totu praful și gunoiul din camere, din curți și strade, care aruncat în focu suntem siguri, că totu microbii, ce voru fi fostu pe acel praf și gunoiu, voru dispără la momentu.

Trebuie să spunem, cum că purtătorii microbilor, de ori-ce fel de bôla, nu călătorescu dintr'unu locu în altu decâtu călare pe praf și pe gunoie; ei n'au nici picioare locomotore, nici aripă, ci se lipescu de praf, pe care ducându-lu vntul, el duce microbii.

Decu o familie, în care domină otica, ar arde gunoile sale molipsite de tuse încarcată de microbi, de siguru multu lume ar scäpa de oticare!

Acesta este mijlocul prin care Hippocrat a scäpatu Athena de ciumă, care o pusteia cu 400 ani înainte de Christos.

Să ne închipuim, că după curățirea prin focu a locuințelor noastre, mergem la o tutungeria. Înainte de a introduce în gură cartonul țigării, să-lu trecem prin flacără de spirit, ce servește la aprindere. Totu astfel să facem și cu țigareta. Intr'o băcăniă să nu ciupim din măline, icre, etc., căci putem ciupi și microbii de coleră; ér de intrăm într'o cofetăria, să nu luăm, decâtu aceea ce ese din cuptor atunci prospätu, și obiectele de cari ne servim să-le trecem prin flacără de spirit, ce unu cofetar inteligent trebuie să aibă la îndemână.

Pe timpul epidemiei de coleră cel puțin trebuie să înceteze acel rău obicei, de sërutare în gură, până la atingere de limbă. De mergem la dantistu, să-i cerem ca înainte de a introduce cleștele în gură, să-le trecă prin flacără de spirit.

Spiritul să ardă pe masa celor ce pot plăti acesta, ér la cei sëraci alături cu masa să cötescă apa pe focu. Să se trecă prin acestea totu ce se pöte și totu ce trebuie, fiă chiar numai să ne atingă buzele.

În resumat: cu ajutorul focului (flacără de spirit, sau apă foarte fierbinte) asociat cu apa și săpunul, putem să ne pădim gura de intrarea microbului colerei.

Consumul și producțiunea grăului în a. 1892—3.

Ministerul ung. de agricultură publică datele câștigate pe cale consulară asupra producțiunii, importului și exportului de grâu.

În Europa, tönna și erna au fostu foarte priincioase sëmănăturilor, în primăveră inse seceta a stricat încätva. Cu töte acestea, în generalu, producțiunea cerealelor în Europa este mai bună ca cea din anul trecut, ba în unele state, unde timpul cel rău ce a venit asupra lor, cu multu mai superiöră. În țările de peste mări, cu deosebire în statele unite din America de nord, dezvoltarea sëmănăturilor a fostu normală, așa că recolta este satisfăcătoare, deși producțiunea va fi mai slabu ca cea din anul trecut. În Asia, mai ales în Ostindia, producțiunea grăului este cu 20% mai puțină ca anul trecut. Australia va produce totu ce și în anul premergător, pe când Africa și America de sud voru avé o recoltă cu multu mai slabă.

Să importeze voru fi avisate: Britania mare, Franca, Germania, Italia, Țările de jos, Elveția, Belgia, Danemarca, Svedia, Norvegia, Spania, Portugalia, Grecia și Austria.

Voru dispune de prisos: Rusia, Ungaria, România, Bulgaria și Ramelia ostică, Turcia europ., Sërbia, Statele unite din America nord., Ostindia, Canada, Africa și Australia.

Ca privește țările singuratic, recolta grăului în Britania promite a fi mai rea,

decätu cea din anul trecut. În anul trecut se sëmănase 955,359 hectare, în estu anu 940,000 hectare. Producțiunea grăului face 23—23.5 milioane hectolitru, pe când Anglia are lipsă de 56 milioane hectolitru. Prin urmare va trebui să importe grâu și făină 56—58 milioane hectolitru.

În Franca sëmănăturile s'au dezvoltat bine, producțiunea favorabilă. În anul trecut s'au cultivat 5,819,507 hectare, în estu anu 7,000,000 hectare. Recolta grăului este 105 milioane hectolitru, va trebui să importe cam 15 mil. hectolitru.

În Germania rezultatele recoltei de cereale întrecu pe cele din anul trecut cu 10—15%. În anii din urmă s'au cultivat cu grâu cam 1,942,410 hectare, cu secară 5,819,700 hectare. Producțiunea anului curent se evaluează la 26½ mil. mäj metr. grâu, 58½ mil. secară.

Din Italia lipsesc date sigure. Recolta grăului se prețnesce rotund 40 mil. hectolitru. Producțiunea va acoperi 80—82% din ceea ce se consumă, neacoperite rămân 9—12 milioane hectolitru.

Țările de jos voru avé să importe 4 mil. hectolitru grâu și 3½ mil. hectolitru secară.

Helveția va avé trebuință în anul acesta de 4½ mil. hectol. grâu. Danemarca va avé trebuință de 700,000 hectolitru grâu și 1½ milioane hectolitru secară; în Svedia și Norvegia voru trebui să se importe 800,000 hectolitru grâu și cam 3 mil. secară. În Spania este deficitu de 2 mil. hectolitru grâu, ér în Portugalia de 1½ mil. În Grecia deficitul este 3.6 mil. hectolitru.

În Austria producțiunea grăului se evaluează 17—18 mil., a secării 25—27 mil. hectolitru. În anul trecut producțiunea grăului fusese 14.5 mil., secară; 24.6 mil. hectolitru. Dela 1 Iulie 1891, până la 30 Iunie 1892, s'au esportat spre Austria numai din Ungaria 4.791, 058 mäj metr. grâu, 3.866,519 făină și 1.952,619 mil. secară. Deficitul Austriei se calculează la 8—10 mil. hectol. grâu, 1.5—2 mil. secară.

În țările cu prisos locu întâinută ocupă Rusia, care în estu anu pöte esporta 25 mil. hectolitru grâu, 25 mil. secară.

În Ungaria s'a cultivat grâu pe o estindere de 5,429,902 jug. catastrale, secară pe o estindere de 2,210,610 jug. cat. Producțiunea totală în grâu se evaluează 48,860,323 hectolitru, secară 18,891, 260 hectolitru. Pentru esportu ar avé Ungaria unu prisos de 19.7 mil. hectol. grâu și 1—1½ mil. secară.

În România, rezultatul total se calculează la 21 mil. hectolitru grâu; aici va fi unu prisos de 12—13 mil. hectolitru. În Bulgaria și Rumelia res. plusul se pöte evalua 3 mil. hectolitru grâu și 800,000 hectolitru secară. Turcia va avé unu prisos de 1 mil. mäj metr. grâu și 300,000 secară. Socotindu-se aici și Turcia asiatică, plusul acestei țări va fi 4 mil. hectol. În Sërbia se pöte calcula la unu plus de 13 mil. hectolitru. Plusul de producțiune în Statele unite din America nord. rapörtele se calculează la 50 mil. hectolitru. Canada, care în anii din urmă a esportat 1—4 mil. hectolitru, va esporta și anul acesta.

Din datele de mai sus rezultă, că statele avisate la importu au produs în estu anu cam 270-80 mil. hectolitru, ér cele esportătoare 482-52 mil. hectolitru grâu = la o producțiune totală de 755 mil. hectolitru.

P O V E Ţ E.

Conservarea cărnei în timpul iernii. Sunt nouă moduri, cu ajutorul căroru putem conserva carnea în stare prospătă timp de mai multe zile, chiar și în cele mai căldurose timpuri ale verei. Unul dintre acestea este foarte obic-

Ivanu, să-lu lase în voia sorții. Dér neinfricatul sau camarad, nu numai că cerea ca priu cuvinte să-lu îmbărbăteze, ci întrebunță chiar și forța, pentru ca să-lu pună érași pe picioare și să mergă mai departe. Pe drumu deteră de unu locu periculosu, pe care nu-lu putură încunjura; să aștepte ziua, ar fi perdatu multu vreme. Ei se hotărira să trecă prin locu acesta, chiar cu pericolul de a-și frânge gätul; dér Ivanu mai înainte de a trece prin locu acesta, voi să-lu cerceteze. Pe când se cobora în prăpastia, Kascambo rămase cu desparerea în inimă la marginea stăncei. Nöptea era întunecösă, elu auđia la picioarele sale mormurul surdu al unui riu, care curgea prin prăpastia; sgomotulu bolarilor, cari se destăceau sub pașii lui Ivanu și se rostogoleau în apă, trada aduncimea nemărginită a prăpastiei. În acestu momentu de temere, care puté fi cel din urmă al vieții sale, ilu cuprinsu gândulu de mama sa; ea mai înainte de a pleca elu la linia, ilu binecuvntase, și gândulu acesta îi însufia érași curagiu. O presintire tainică ilu făcu să sperzeze, că o va mai vedé. Dumnezeu! strigă elu, fă, ca binecuvntarea ei să se îm-

plinescă!

După rugăciunea acesta scurtă, dér fierbinte, se întorse Ivanu. Elu cercetase drumulu și nu-lu aflase atât de aneviosu, ca cum cređuse la început. După ce se coborira câțiva pași pe stânci, trebuira să mergă pe o cărare îngustă, acoperită cu zăpadă, pentru ca să pötă afla unu drumu mai bunu. Ivanu făcu cu ajutorulu bardei sale găuri în zăpadă, cari iulesneau mersulu lor și apoi amendoi își făcură semnul crucei.

— Să mergem! ăse Kascambo. — Decu voi muri, cel puțin să nu moru din lipsă de curagiu; numai bôla imi va puté răpi pe acesta.

Ei trecură norocoși locu periculosu și-și continuară drumulu mai departe. Cărarea se făcea din ce în ce mai netedă și mai tare, ei mai întelniră zăpadă numai prin unele locuri din spre nord, sau în afundături. Avură nenorocirea de a nu întelbi pe nimeni până în revrsatul dorilor, când vedură doi omeni aparându în depărtare. Imprejurarea acesta îi făcu ca să se arunce la pământu, pentru ca să nu fiă veduți.

(Va urma.)

nuită la Japonezi, cari au obiceiul de a aşeza carnea într'unu vas de porcelană, peste ea tornă apă forte ferbinte, așa ca să acopere carnea; după acestea apoi varsă puțin oleu pe de-asupra apei, prin ceea ce carnea se acopere bine, așa că aerul nu poate străbate la ea pentru a o descompune. Pe calea acesta, carnea se poate conserva câteva zile, fără a se strica. — Altu mijlocu pentru conservarea carnei este următorul: Se ia o cârpă curată și se înmăia în oțet, cârpa se storce apoi bine, se acopere carnea cu ea și se aşedă la unu locu întunecos.

Benzina în contra buboelor. S'a dovedit, că și buboele se produc prin nisee microbi. Acești microbi s'au vermii a buboelor de obicei pieru atunci, când buboiul se coce. Forte adese-orî însu unii microbi nu pieru, ci după ce buboiul sparge, se împrăstia cu purolul pe piele și pe lângă rădăcina unui përu, își caută locu și se viră din nou în piele. Aci apoi se desvôltă și produc unu nou buboiu, pe alu căruia vërfu de obicei se vede unu përu. Acesta e përul, pe la a căruia rădăcină au intrat microbi în piele. Urmëză dëră de sine, că pentru a împedea lățirea buboelor, celu dintăi lucru este, ca purdiele eşite din primul buboiu să nu le lăsam să curgă pe piele, ci să le ștergemu numai decăt și locul din jurul buboiului, ce coce, să îl ținemu câtu se pôte de curat. Ca unu bunu mijlocu de vindecare, „Apëratoru Sănătății“ recomandă benzina. Acesta se pôte căpeta dela farmacia pentru prețulu de 5—10 cr. Se ia puțină vată curată, se înmăia în benzină și apoi se aşedă pe buboiu și se apasă puțin. Acesta se face în ziua întâiu câte-odată la fiă-care cësă; în celelalte zile ajunge decă se face și numai de 2—3 ori la zi. În modul acesta, bôla se usurază forte mult. De-almintrelea și pëtra vënëta se pôte întrebuinta cu bunu succesu pentru omorirea microbilor de buboiu.

Mijlocu de a face să clocescă găina în ori ce timp. Unu diaru francesu recomandă următorul mijlocu, cu ajutorul căruia se pôte face, ca găina să clocescă în ori ce timp: Se ia adecă o linguriță cu rachiu (vinarsu) séu rumu, acesta se tornă pe gătul găinei și apoi găina îmbetată se pune pe oue și ea le clocese, ori care ar fi timpul anului. Se 'ntelege de sine, că cuibul găinei trebuie să fiă preparat și oule trebuie să fiă aşedate în elu înainte de ce găinei i-s'ar fi turnat vinarsul în gât.

când se învêrtesce aci se taiă cu unu cuțitu lat, ascuțitu și forte finu în foi, ce se desfacu în lungime. Cele mai mari cole sunt lungi de 18 țoli și late de 9—10 țoli. Hărtia căștigată în modul acesta estă estra-ordinară de albă, fină, aspră și are aspectul, ca și când părțile sale constitutive ar fi urezū sdrobotit, ceea ce se vede, că a fostu causă la numele ce i-s'a dat. Pentru scrisu este cu totul de neintrebuintă, dër este forte potrivită la zugrăvire.

Obiceiurile șerpilor.

Menageria Museului din Parisu posedă, între alte animale, și unu șerpe „anacondo“, din America meridională, care e mai lungă de 7 metri. Acestu șerpe uriașu a fostu adus în museu la 1885 și de atunci până aci n'a mâncat decăt de 34 de ori séra și de 5 ori la amiazi. Se află totu în acelu museu unu șarpe din Madagascaru, care n'a mâncat nimicu vreme de 22 deluni. Anacondulu a statu 204 zile fără să mănânce ceva. Șerpia au obiceiul să cëră ei de mâncare. Ei pot să ajuneze multă vreme și când le vine fôme încep să se svêrcoloscă și să dea puteriacu din codă. Unu altu șerpe, după ce a înghițitu o capră mică, n'a mai mâncat 40 de zile; apoi a înghițitu unu iepure și după aceea a statu 100 de zile nemâncat. Ajunările de câte 40 de zile ale doctorului Succo sunt nimica pe lângă ale șerpilor.

Logică.

Invetatorulu: Este verbulu a „bate“ activu séu pasiv? Școlarul: Pentru d-ta d-le invetatoru e activu; ér pentru mine pasiv!

Trageri la sorți.

Table with columns for numbers and dates, listing lottery results from August 1st to August 31st.

Crucea r. italiană 1 Augustu ser. 1593/11 1874/10 2219/10 3679/30 4166/36 4732/20 4910/30 5152/31 7266/49 7724/46 8029/39 9721/22 9880/9 10008/21 11235/30 11985/48.

In amortisare ser. 1850 2353 2932 3159 4748 6280 6643 6760 7701 8398 8882 10121.

Tragera următoare 2 Novembre.

Tergul de rimători din Steinbruch. La 29 Aug. n. starea rimătorilor a fostu de 142,271 capete, la 30 Iunie au intrat 2304 capete și au eşit 1552 rămânându la 31 Iunie unu număr de 143,023 capete. — Se notă: marfa ungeră veche, grea dela — până la — cr. marfa ungeră tineră grea dela 45— cr. până la 46— cr., de mijlocu dela 45— cr. până la 46— cr. ușoră dela 47— cr. până la 48— cr. — Marfa țărănească grea dela — până la — cr. — de mijlocu dela 44 — cr. până la 45— cr. ușoră dela 46— cr. până la 47— cr. — Marfa de România Bákony de grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă grea dela — cr. până la — cr. însă transito ușoră dela — cr. până la—cr. transito d'ou țeposă grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă dela — cr. până la — cr. Marfa sêrbescă grea dela 43— 44 — cr. transito, mijlociă grea dela 44—44 1/2

cr. transito ușoră de la 45 46— cr. Porcii îngrășați de unu anu dela — cr. până la — cr., îngrășați cu cucuruzu dela — cr. până la — cr., îngrășați cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântăriul la gară cu 47.

Căendarul săptămânii.

Calendar table for August 1892, showing days of the week and corresponding dates in various calendars (Gregorian, Julian, etc.).

Bursa din București din 31 Aug. n.

Table of stock market values from the Bucharest exchange on August 31st, listing various securities and their prices.

Cursul losurilor private din 31 Aug. n.

Table of private lottery results from August 31st, listing different lottery types and their respective values.

Cursul la bursa din Viena

Table of stock market values from the Vienna exchange on September 2nd, 1892, listing various securities and their prices.

Table of exchange rates for various currencies and goods, including Austrian and German currencies.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Table of grain prices from the Brașov market on September 2nd, 1892, listing different types of grain and their prices.

Cursul pieței Brașov

Table of market prices from Brașov on September 3rd, listing various commodities and their prices.

„ALBINA“ institutu de credit și de economii, Filiala Brașov.

Conspectul operațiunilor de casă în luna lui Augustu 1892.

Table showing the financial operations of the Albina institution in Brașov for August 1892, including deposits and withdrawals.

Depunerî spre fructificare fl. 80,439.05 Cambii escomptate . . . 64,722.— Conturi curente . . . 70,192.41

V. Bologa, m. p. P. N. Petrescu m. p.

Administrative information and signatures of V. Bologa and P. N. Petrescu, including their roles and contact details.

MULTE ȘI DE TOATE.

Hărtia chineză de urez.

Unul din cele mai însemnate articole de exportu ale insulei Formosa în China îlă formeză așa numita hărtia de urez, pe care Chinesii își esecută picturile lor atăt de strălucite prin color, dër de altfelu atăt de lipsite de perspectivă. Acestă hărtia se produce pe insula Formosa, dër nu din urez precum ar pută presupune cine-va după numele ei, ci din mēduva unei plante asemenea cu bambusul. Mlădița se planteză tineră de totu în giastre; după ce a ajunsu o ore-care forță se fierbe și se liberază de cōja ei forte dură. Mēduva ce are adese ori unu diametru de 2 până la 3 țoli se întinde pe o bancă rotătoare; pe

Schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 45 kr.
bis fl. 15.65 p. Meter—glatt und gemustert (ca. 240 versch. Qual. u.
2000 versch. Farben, Dessins etc.) versendet roben- und fäufweise porto- und zollfrei
die **Seiden-Fabrik G. Henneberg**
(K. und K. Hofliefer.), **Zürich**. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

APA MINERALĂ
ERDÖVIDÉK-BAROSS

aprobată prin înaltul decret ministerial Nr. 88/783
din 6/12 1891.

Sursa Erdövidék—Baross, este de numărată între cele mai cunoscute ape minerale alcaline, teruginoase și acido carbonice. Grație acestei compoziții chimice și a gustului său plăcut, această apă, amestecată cu vin este o băutură plăcută și răcoritoare la masă și în timpul de epidemie o excelentă băutură igienică menită a înlocui apa de băut.

Apa minerală Erdövidék—Baross este recunoscută ca una ce mărește pofta de mâncare, activează digestiunea, este de o eficacitate incomparabilă în afecțiunile stomacului și rinichilor și influențează în mod satisfăcător asupra regulei funcționării a organelor urinare.

Persoanele anemice și în stare de slăbiciune găsesc în această apă un tortifiant excelent din cauza ferului ce conține.

În afecțiunile căilor respiratoare, reumatismul muscular și în diferite stări de slăbiciune a nervilor, întrebuințarea ei este însoțită de rezultate eclatante.

Amestecată cu suc de lămâie sau sirop de smură, ea este recomandabilă, ca excelentă limonadă gustosă, răcoritoare și igienică.

Apa Baross „ERDÖVIDÉK“ în Transilvania este de găsit la băcănia lui

CAROLŪ IRK, str. Porții Nr. 65

precum și la d. d.: **Duschoiu Iohann & Sohn, Karl Töpfner, Josef Scheser, Anton Zeriff. M. Zeriff, Anton Bede, Iohann Nagelschmidt.**

Prețul unei sticle 1 litru, 6 cr.

910.—2

Dr. Sterie N. Ciurcu

Viena, IX Pelikangasse 10.

Cabinetul de consultațiune cu cele britățile medicale și cu specialiștii dela facultatea de medicină din Viena.

Consultațiuni și prin corespondență

Numere singuratică din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu, și în tutungeria I. Gross.

Dintre toate hărțile pentru țigarete este recunoscută de cea mai bună hărțile de țigarete veritabilă franțuzescă

„Le Gloria“

fabricațiunea d-lor
JOSIFŪ BARDOU & FILS în
PERPIGNAN—PARIS.

60 medalii de aur, 16 diplome de onore mari, 20 diplome „Hors Concours“.

„Le Gloria“ este hărțile, care în fineț și bunătate întrece toate celelalte hărțile de țigarete ce există.

„Le Gloria“ este numai atunci veritabilă, dacă fiă care carticică poartă firma IOSIFŪ BARDOU & FILS.

„Le Gloria“ se efectuează cu marginile netede sau crestate (perforate.)

„Le Gloria“ se efectuează și ca tuburi și adecă într'o calitate neîntrecută de fină.

„Le Gloria“ este de căpătăt în Brașov la toate marchetăniile și băcăniile en-gros, precum și la fiă-care debitantă mai bună de tutun. 855.—15

Quint-Estract de Coniac.

Marca pentru
Quint-Estract de Coniac

Spre producerea momentană a unui coniac excelent, sănătos și abundent, care nu se poate deosebi de coniacul veritabil francez, recomandăm această specialitate **probată.**

Prețul unui kilo (de ajuns pentru producerea a 100 litre) este 16 fl. v. a. Recepta se alătură gratis. Pentru cel mai bun rezultat și pentru un fabricat sănătos garantez.

Economisare de spirit

poate obține prin **esența** mea neîntrecută pentru **întărirea rachurilor**; aceea a băuturilor un gust plăcut, simțibil și se poate găsi numai la mine.

Prețul unui kilo 3 fl. 50 cr. (de ajuns la 600—1000 litre) inclusiv instrucțiunei de întrebuințare.

Afară de aceste specialități oferim de tot felul de esențe pentru producerea de **rumă, slivovitz, treber, kräuterbitter** și de tot felul de **liqueur-uri, spirituoase oțet și oțet de vin** de o calitate neîntrecută. Recepte se alătură gratis. **Prețuri curente franco.**

Se garantează pentru fabricate sănătoase.

CARL PHILIPP POLLAK,

Fabrică de specialități de esențe în Praga.

892,50—18.

Reprezentanți solizi se caută.

Bursa de mărfuri din Budapesta

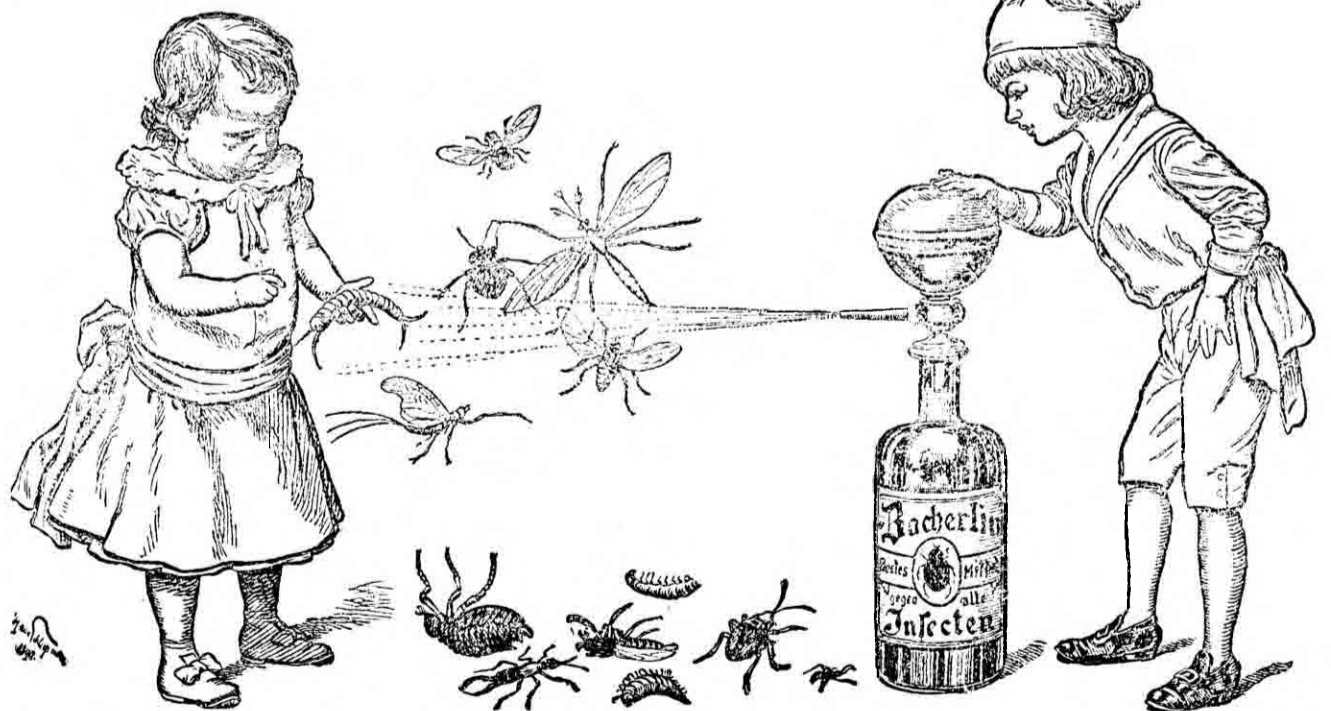
dela 31 Aug. n 1892.

Săminte	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până
Grâu Banățenesc	81	8.05	8.15
Grâu dela Tisa	81	8.15	8.25
Grâu de Pesta	81	8.10	8.20
Grâu de Alba-regala	81	7.15	8.25
Grâu de Bácska	81	—	—
Grâu ung. de nord	81	—	—

Săminte vechi ori nouă	soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr.	
			dela	până
Săcară		70—72	4.40	6.55
Orz	nutreț	60—62	5.30	5.50
Orz	de vinars	62.—	5.70	6.20
Orz	de bere	64.—	6.40	7.50
Ovăș		39.41	5.40	5.70
Cucuruz	bănăț.	75	4.85	4.90
Cucuruz	altă soi	73	4.80	4.85
Cucuruz	"	—	—	—
Hirișcă	"	—	—	—

Productediv.	Soiul	Cursul	
		dela	până
Sem. de trif.	Luțernă ungar. francesă	32.—	36.—
"	roșă	45.—	55.—
Oleu de rap.	rafinată duplu	31.50	32.00
Oleu de in		5.—	5.25
Uns. de porc	dela Pesta dela țără	52.—	52.25
Siănină	svântată afumată	45.50	46.50
Său		53.—	54.—
Prune	din Bosnia în buț din Serbia în saci	35.—	36.—
Lictară	slavonă nou banățenescă	23.—	23.00
Nuci	din Ungaria	—	—
Gogoși	unguresci	—	—
Miere	sărbesc brută	—	—
"	galbină strecurată	39.50	40.—
Ceară	de Rosenau	140.	141.
Spirt	brută	16.—	16.50
"	Drojdițe de spirt	19.—	19.50

Precauțiune la cumpărarea de
ZACHERLIN.

Mușteriu: „... Nu mi trebuie astfel de praf pentru insecte, căci am cerut Zacherlin!...
Cu tot dreptul este laudată această specialitate ca cel mai bun mijloc în contra insectelor de tot soiul și pentru aceea eu cumpăr numai: **1 sticlă sigilată** cu numele „Zacherl“.

În Bra ov la Domni: I. L. & A. Heshaimer.

Heinrich Zinz.
Dimitrie Eremias nepoții.
Emil Por.
Karl Harth.
Karl Irk,
Franz Kelemen, farmacist.
Julius Müller.
Carol Schuster, farmacist.
Teutsch & Tartler.
N. Gredinar.
Eduard Kugler, farmacist.
Carol Töpfner.
Jul. Hornung, farmacist.
Heinrich G. Obert.

În Brașov la Domni: Emil Jekelius, farmacist.

Victor Roth, farmacist.
Heinrich Wagner.
Joh. Lerchenfeld.
Ioan Dușoiu & Fiu.
Richard Gleim farmacist.
M. A. Gräser.
I. Iarosch
Heinrich Schul.
B. Rehner.
Iosif Hammer.
Ernst Wolff.
Sam. Nagelschmidts Erben
I Schnell.

Mai departe se află „Zacherlin“ de vânzare pretutindenea, unde sunt plătute es puse.
822,12—11.